

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ এফ ডি (AFD)	এজেণ্ডী ফ্ৰান্সিচ ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰত (এব'ভ পভাৰ্টি লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলত (বিল' পভাৰ্টি লাইন)
চি এম এল (CML)	ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় সাহায্য আৰু জীৱিকা কেন্দ্ৰ (চেন্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ'-ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড)
কম্পেল' (COMPELO)	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেনচিং লাইভলিহুড অপৰচুনিটিজ)
ডি এফ অ' (DFO)	বন সংমণ্ডল বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেল'পমেণ্ট কমিটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্টি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন সংৰক্ষণ আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইট এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৰাই পি (FYP)	পঞ্চ বাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ ইয়েৰ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীন হাউচ গেছেছ)
জি অ' আই (GOI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আইআই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ ইণ্টাৰপ্ৰিনিঅৰশ্বিপ)

পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডল, লামডিং আঞ্চলিক

১০ বছৰৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	ভূমিকা	৪
২	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা	৬
৩	জীৱিকাৰ সুবিধা (সম্ভাৱনীয়তা) বিশ্লেষণ	১২
৪	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা	১৬
৫	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা	১৭
৬	পৰিশিষ্ট-১ জীৱিকা সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচীৰ বাবে চিনাক্ত কৰা হিতাধিকাৰীৰ তালিকা। ক) মৌ পালন	৩৫

প্ৰকল্পটোৰ সম্পৰ্কে	অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়’ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন)ৰ লক্ষ্য হৈছে— ‘নিৰ্দিষ্ট এলেকাৰ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ অংশগ্ৰহণেৰে আৰু বনজ আৰু বনজবহিৰ্ভূত সম্পদৰ বহনক্ষম ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱিকা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰাৰ লগতে বহুমুখী সুসংহত পৰিকল্পনাৰে অসমত স্থিতিশীল বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পৰিচালনাৰ ব্যৱস্থা কৰা।’ প্ৰকল্পটোৰ লক্ষ্য হিচাপে কোৱা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ সহযোগত তেওঁলোকৰ জীৱিকা আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু স্থিতিশীল ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বনাঞ্চল সংৰক্ষণ আৰু পৰিৱেশতন্ত্ৰক পুনৰুদ্ধাৰ কৰা।’ এই প্ৰকল্পটোলৈ মূলতঃ আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়াইছে এজেন্সী ফ্ৰান্সিচ ডি ডেভেলপমেণ্ট অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স ডেভেলপমেণ্ট এজেন্সীয়ে। সহযোগ কৰিছে অসম চৰকাৰে। প্ৰকল্পটোৰ পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনাকে ধৰি সকলো দায়িত্ব বহন কৰিছে আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়’ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন ছ’চাইটিয়ে।
ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন	বজাৰৰ সন্তাৰনীয়তাভিত্তিক মূল্য সংযোজনৰ জৰিয়তে জীৱিকাৰ কাম-কাজ উন্নত কৰিবলৈ প্ৰকল্পটোত উদ্যোগমূলক বিকাশ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ প্ৰত্নায়কৰণৰ জৰিয়তে মূল্য সংযোজন আৰু বিপণনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা হেঁচাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এনে পদক্ষেপ জৰুৰী হৈ পৰিছে। বজাৰ সন্তাৰনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বৰ্তমানে উপলব্ধ বনজ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহত মূল্য সংযোজনৰ উপায় উদ্ভাৱন কৰাটো প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। তদুপৰি, বনাঞ্চলভিত্তিক জীৱিকাৰ বাহিৰে জীৱিকাৰ অন্য পথ বিচাৰি উলিওৱা আৰু দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰাৰো প্ৰয়োজন। প্ৰকল্পটোৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়নৰ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ’প্ৰিনিঅ’ৰশ্বিপ, আই আই ই), গুৱাহাটী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু ‘চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ’ ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড’ (চি এম এল)ক লৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হৈছে। এই সমিতিখনৰ নাম দিয়া হৈছে— ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ’প্লেনিং এনহেপিং লাইভলিহুড অপচুৰ্ণিটিজ) চমুকৈ কম্পেল’। প্ৰকল্পটোৰ নিৰ্দেশনা মতে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে ‘গাঁও আৰু বন বিভাগৰ বিভিন্ন অভিযান। বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সদস্যক জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা আৰু স্থিতিশীল বন ব্যৱস্থাপনাক এক প্ৰসাৰিত লক্ষ্য হিচাপে গণ্য কৰা।’ বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা উন্নয়ন উভয় লক্ষ্যকে এই প্ৰকল্পত সামৰি লোৱা হৈছে।
পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা	অসমৰ হোজাই জিলাত অৱস্থিত পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিস্তৃত বিশ্লেষণ এই নথিত সন্নিৱিষ্ট হৈছে। এই জে এফ এম চি উত্তৰ অসম বন চক্ৰ, নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডলৰ অন্তৰ্গত। পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত সম্প্ৰদায়সমূহৰ সবিশেষ উল্লেখ কৰা হৈছে।

	এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা গাঁওখনত বাস কৰা সম্প্ৰদায়সমূহৰ পুৰুষ আৰু মহিলাসকলৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৬ চনৰ জুন মাহত ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ, গুৱাহাটীৰ বিষয়ববীয়া আৰু সম্প্ৰদায়টোৱে গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাণ (পি আৰ এ)ৰ জৰিয়তে এই নথি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰকল্প নিৰ্দেশনা অনুসৰি আই আই ই-এ এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা সংযোজিত কৰিছে। এই নথি গ্ৰহণৰ বাবে আলোচনা কৰি চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৬ চনৰ জুলাইত।

২। পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা

অৱস্থিতি	দক্ষিণ নগাঁও বন সংমণ্ডলৰ অধীনৰ, লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত এখন গাঁৱৰ বাসিন্দাক সামৰি পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) গঠন কৰা হয়। উক্ত জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত এলেকা অসমৰ হোজাই জিলাৰ লামডিং ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত। পৰিশিষ্ট ১ত গাঁৱৰ মানচিত্ৰ দিয়া হৈছে।																						
মূল তথ্য	জে এফ এম চিৰ মূল তথ্যসমূহ তলত দিয়া হ'ল। তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্যসমূহ। <table border="1" data-bbox="523 790 1385 1691"> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ নাম</td> <td>পটুপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>বাসস্থান</td> <td>পটুপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>ৰাজহ গাঁৱৰ নাম</td> <td>পটুপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি</td> <td>পূব লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত</td> </tr> <tr> <td>ৰাজহ চক্ৰৰ নাম</td> <td>লংকা</td> </tr> <tr> <td>জিলা</td> <td>হোজাই</td> </tr> <tr> <td>বন সংমণ্ডল</td> <td>দক্ষিণ নগাঁও</td> </tr> <tr> <td>বন আঞ্চলিক</td> <td>লামডিং</td> </tr> <tr> <td>বন লাট</td> <td>বৰলাংফুৰ</td> </tr> <tr> <td>গঠনৰ বৰ্ষ</td> <td>২০০৭-২০০৮</td> </tr> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা</td> <td> তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : খ্ৰীষ্টানবস্তি পশ্চিম : মুৰাবস্তি পূব : বৰলাংফুৰ নৈ আৰু কাৰ্বি আংলং সীমান্ত </td> </tr> </table> উৎস : জে এফ এম চি তথ্য আৰু ২০১৬ ৰ জুনত হোৱা পি আৰ এ অনুশীলনৰ আলোচনা। অতিৰিক্ত বৰ্ণনা তথ্য ১ তালিকা ১(পৰিশিষ্টত সন্নিবিষ্ট)	জে এফ এম চিৰ নাম	পটুপথাৰ	বাসস্থান	পটুপথাৰ	ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	পটুপথাৰ	গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি	পূব লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত	ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	লংকা	জিলা	হোজাই	বন সংমণ্ডল	দক্ষিণ নগাঁও	বন আঞ্চলিক	লামডিং	বন লাট	বৰলাংফুৰ	গঠনৰ বৰ্ষ	২০০৭-২০০৮	জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : খ্ৰীষ্টানবস্তি পশ্চিম : মুৰাবস্তি পূব : বৰলাংফুৰ নৈ আৰু কাৰ্বি আংলং সীমান্ত
জে এফ এম চিৰ নাম	পটুপথাৰ																						
বাসস্থান	পটুপথাৰ																						
ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	পটুপথাৰ																						
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি	পূব লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত																						
ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	লংকা																						
জিলা	হোজাই																						
বন সংমণ্ডল	দক্ষিণ নগাঁও																						
বন আঞ্চলিক	লামডিং																						
বন লাট	বৰলাংফুৰ																						
গঠনৰ বৰ্ষ	২০০৭-২০০৮																						
জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : খ্ৰীষ্টানবস্তি পশ্চিম : মুৰাবস্তি পূব : বৰলাংফুৰ নৈ আৰু কাৰ্বি আংলং সীমান্ত																						

কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ	পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল। তালিকা-খ : কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ <table border="1" data-bbox="513 421 1391 712"> <tr> <td>সভাপতিৰ নাম</td> <td>হীৰা দাস</td> </tr> <tr> <td>সদস্য সচিবৰ নাম</td> <td>দিলীপ বৰা, বন বিষয়া ১</td> </tr> <tr> <td>কোষাধ্যক্ষৰ নাম</td> <td>অৰবিন্দ দাস</td> </tr> <tr> <td>কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td> <td>পুৰুষ : ৭, মহিলা : ৩</td> </tr> <tr> <td>সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td> <td>৭০</td> </tr> </table> উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য।	সভাপতিৰ নাম	হীৰা দাস	সদস্য সচিবৰ নাম	দিলীপ বৰা, বন বিষয়া ১	কোষাধ্যক্ষৰ নাম	অৰবিন্দ দাস	কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৭, মহিলা : ৩	সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	৭০
সভাপতিৰ নাম	হীৰা দাস										
সদস্য সচিবৰ নাম	দিলীপ বৰা, বন বিষয়া ১										
কোষাধ্যক্ষৰ নাম	অৰবিন্দ দাস										
কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৭, মহিলা : ৩										
সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	৭০										
পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি	গাঁওখনত বাস কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা হৈছে ৭০টা। মহিলা মুৰব্বী থকা পৰিয়াল গাঁওখনত নাই। গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ৩৮৭জন। ইয়াৰে ২৩১জন পুৰুষ আৰু ১৫৬গৰাকী মহিলা। মুঠ জনসংখ্যাৰ সিংহভাগেই হিন্দু ধৰ্মৰ আৰু সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ। বঙালী আৰু বিহাৰী সম্প্ৰদায়ৰ অনুসূচিত জাতিৰ কিছুসংখ্যক পৰিয়ালেও বাস কৰে এই অঞ্চলত। উপৰোক্ত তথ্যৰ অধিক বিৱৰণৰ বাবে তালিকা-২ চাব পাৰে। ইয়াৰ পৰা জনা যায় যে : ১) প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় সদস্য সংখ্যা হৈছে ৫গৰাকী। ২) গাঁওখনৰ লিংগ অনুপাত হৈছে প্ৰতি ১০০০জন পুৰুষৰ বিপৰীতে ৬৭৫গৰাকী মহিলা।										
শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ	পটুপথাৰ গাঁৱৰ ৭৭ শতাংশতকৈ অধিক লোক শিক্ষিত বুলি চিহ্নিত। গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোকেই বিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে। আনহাতে, তুলনামূলকভাৱে কমসংখ্যক পৰিয়ালত মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষাপ্ৰাপ্ত সদস্য আছে। জীৱিকা উন্নয়নৰ দক্ষতাসমূহক বিভিন্ন ধৰণেৰে সামৰি লোৱা হৈছে। আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক— এই দুই ধৰণৰ জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী জে এফ এম চিখনত গ্ৰহণ কৰি অহা হৈছে। পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিত অনানুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়নৰ অৰ্থ হৈছে পৰস্পৰাগতভাৱে পোৱা দক্ষতা। তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত বিভিন্নজনৰ পৰস্পৰাগত দক্ষতা দেখা পোৱা যায় : (ক) খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ (খ) কৃষিকাৰ্য (গ) কাঠমিস্ত্ৰী (ঘ) চিলাই কাৰ্য সমগ্ৰ দেশৰ লগতে ৰাজ্যখনতো আনুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী প্ৰসাৰৰ বাবে চৰকাৰে সক্ৰিয় ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। কিন্তু এনে কোনো কাৰ্যসূচীৰ পৰা										

	এতিয়ালৈকে গাঁওবাসী উপকৃত হোৱা নাই। কিয়নো গাঁওখন অথবা ইয়াৰ পাৰ্শ্বৱৰ্তী অঞ্চলসমূহত তেনে কোনো আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হোৱা নাই।
ভূমি	প্ৰকল্প গ্ৰহণ কৰা অঞ্চলৰ ভূমিৰ প্ৰকাৰ এনেধৰণৰ : ■ অঞ্চলটোৰ দ' ঠাইত নকৈ সৃষ্টি হোৱা পলসুৱা মাটি (পলসুৱা) আৰু সমতলৰ মাটি আঠালেতীয়া। ■ শিলাময় পাহাৰীয়া আৰু সমতলত ৰঙা মাটিৰ অৱস্থিতি। যিহেতু এই মাটিখিনি সাৰুৱা আৰু উৰ্বৰ হিচাপেই চিহ্নিত, গতিকে এই দুই ধৰণৰ মাটিতেই বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ খেতি-বাতিৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনীয়তা আছে।
পানী	কাৰ্বি পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা বৰলাংফুৰ নদীৰ পৰা প্ৰকল্প এলেকালৈ পানী অনা হয়।
জলবায়ু : উষ্ণতা আৰু বৰষুণ	গ্ৰীষ্মকালত অঞ্চলটোৰ সৰ্বোচ্চ তাপমাত্ৰা হয় ৪৫ ডিগ্ৰী চেলচিয়াছ আৰু শীতকালত সৰ্বনিম্ন তাপমাত্ৰা হৈছে ৭ ডিগ্ৰী চেলচিয়াছ। প্ৰতিবছৰে বাৰ্ষিক বৰষুণৰ পৰিমাণ হৈছে ৬০-১২৫ চেণ্টিমিটাৰ। বাৰিষাৰ সময়ছোৱাত (জুন-ছেপ্টেম্বৰ) সাধাৰণতে এক তৃতীয়াংশ বৃষ্টিপাত হয়। গ্ৰীষ্মৰ সময়ত অৰ্থাৎ বৰষুণৰ মাহকেইটাত গাঁওখনৰ আৰ্দ্ৰতাৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পায় (আৰ্দ্ৰতাৰ পৰ্যায় ৯০ শতাংশ)। শীতকালত আৰ্দ্ৰতাৰ পৰ্যায় কমি (৩০ শতাংশতকৈও কম) যায়। লামডিং আৰু ইয়াৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলসমূহ ৰেইন শ্বেড' জ'ন হিচাপে চিহ্নিত য'ত বৰষুণৰ পৰিমাণ কম।
বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য	স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহ বিস্তৃতভাৱে সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত। মুখ্য বন প্ৰজাতি হ'ল : অৰ্জুন, শিলিখা, ভোমোৰা আৰু আঁহত। বনাঞ্চলসমূহত এন টি এফ পিৰ পৰ্যাপ্ততা যেনে : পাচলি, গুল্মজাতীয় উদ্ভিদ, বনৌষধি, বেত, পশুখাদ্য আদি আছে। অতিৰিক্ত তথ্য বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাত সন্নিবিষ্ট।
ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ	কৃষিৰ বাবে উপযোগী পথাৰ : ২২.৪ শতাংশ বৰলাংফুৰ নদী : ০.৪৭ শতাংশ ধাননি পথাৰ : ২৯.৬৮ শতাংশ কাঠখৰিৰ বাবে বৃক্ষৰোপিত অঞ্চল : ১৮.৮২ শতাংশ পুখুৰী : ৩.০৬ শতাংশ ৰাস্তা : ১.৬৬ শতাংশ বাসস্থান (ৰাজহ) এলেকা : ২০.৩১ শতাংশ কুঁহিয়াৰ খেতিপথাৰ : ০.৩৯ শতাংশ জলাশয় : ১.৬৯ শতাংশ ঔষধি গছ ৰোপিত অঞ্চল : ১.৪৮ শতাংশ

ভূমি ধাৰণ	প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৩ত উল্লেখ কৰা হৈছে। এই তালিকাৰ পৰা তলৰ তথ্যসমূহ পোৱা যায় : ■ অঞ্চলটোৰ ৩৭টা পৰিয়াল ভূমিহীন। ■ অঞ্চলটোৰ ২১টা পৰিয়াল উপাস্ত কৃষক। ■ এই পৰিয়ালসমূহ ক্ষুদ্ৰ খেতিয়ক নহয়।
পশুধন	গাঁওখনৰ মুঠ পশুধনৰ সংখ্যা ৩৮৭টা। পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ প্ৰকাৰ হৈছে এনেধৰণৰ : গৰু : ১২০টা ছাগলী : ১৪০টা গাহৰি : নাই মুগুঁী : ১২৭টা ওপৰত উল্লিখিত তথ্যৰ সবিশেষ বিৱৰণ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৪ত দাঙি ধৰা হৈছে।
গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা	যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় উন্নয়নত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৫ত গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমান অৱস্থা দাঙি ধৰা হৈছে। ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা গাঁওখনৰ বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনি সন্দৰ্ভত তলৰ তথ্যসমূহ লাভ কৰিব পাৰি : বস্তগত আন্তঃগাঁথনি : অঞ্চলটোৰ বাসিন্দাসকলে মূল বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আহিছে। ইয়াত উন্নত বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি যেনে : ভাল বাস্তা, পানী যোগান, ম'বাইল নেটৱৰ্ক আদি উপলব্ধ নহয়। শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱা সুবিধা : অঞ্চলটোৰ শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱাৰ ব্যৱস্থা একেবাৰে ন্যূনতম। ৰাজহুৱা পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা নাই। গ্ৰামাঞ্চলৰ ৰাইজে আহ-যাহৰ বাবে চাইকেল ব্যৱহাৰ কৰে। চৰকাৰী কাৰ্যালয় : চৰকাৰী কাৰ্যালয় (যেনে: আৰক্ষী থানা, গাঁও পঞ্চায়ত, ৰাজহ কাৰ্যালয়, বনাঞ্চলিক কাৰ্যালয় আদি) গাঁওখনৰ পৰা যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। এইবোৰলৈ অহা-যোৱা কৰিবৰ বাবে গাঁওখন বা ওচৰৰ অঞ্চলৰ পৰা নিয়মিত ৰাজহুৱা পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা নাই। বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান : গাঁওখনৰ পৰা বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান যেনে— বেংক, ডাকঘৰ আদি যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। গতিকে অঞ্চলটোৰ মানুহৰ বেংক একাউন্ট বা ডাকঘৰত জমা-খৰচৰ একাউন্ট নাই।
কৃষিশস্য	পটুপথাৰ বন পৰিচালনা সমিতিৰ কৃষিশস্যৰ সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৬ত বিশদভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে।

	উক্ত তালিকাৰ পৰা গাঁওখনত উৎপাদিত শস্যৰ সবিশেষ এনেধৰণৰ : খাৰিফ শস্য : ধান (আইজং, পংকজ, বঞ্জিত আদি)। ৰবিশস্য : সৰিয়হ। অন্যান্য : আম, কঁঠাল, ভেন্দী, জলকীয়া, চৰ্জিনা, বন্ধাকবি, ফুলকবি, কুঁহিয়াৰ। অধিকাংশ শস্যই বৰ্ষাভিত্তিক।
শস্য উৎপাদনৰ ৰূপৰেখা	গাঁওখনৰ শস্য উৎপাদনৰ সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৭ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। গাঁওখনৰ অধিকাংশ পৰিয়ালৰ সদস্যই ধানখেতি, জলকীয়া, ভেন্দী, বেঙেনা, বন্ধাকবি, ফুলকবি আদি উৎপাদনৰ লগত জড়িত। শস্য উৎপাদন আৰু উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সবিশেষ তলত দিয়া ধৰণৰ : ক) ধান উৎপাদন : ৪৪৬৫কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ- ৬০.৯৯ কুইণ্টল/হেক্টৰ। খ) শাক-পাচলি উৎপাদন : ২৪৩৬ কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ- ৩৭.৫০কুইণ্টল/হেক্টৰ। গ) সৰিয়হ উৎপাদন : ১৪৪৪কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ- ৯.৩৮কুইণ্টল/হেক্টৰ। ঘ) কুঁহিয়াৰ উৎপাদন : ৩৭০কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ- ৩৭০কুইণ্টল/হেক্টৰ।
উপলব্ধ পশুখাদ্য	গাঁওখনত উপলব্ধ পশুখাদ্যৰ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৮ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। তথ্য অনুসৰি জে এফ এম চিখনৰ পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ হৈছে : ক) ধানৰ অৱশিষ্ট। খ) বনাঞ্চলৰ মুক্তভূমি গ) সেউজীয়া বন।
বজাৰ	পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ পৰা বিভিন্ন বজাৰৰ অৱস্থান তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৯ত উল্লেখ কৰা হৈছে। গাঁওবাসীৰ বাবে উপলব্ধ বজাৰসমূহ হৈছে : ক) গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান : গাঁৱৰ পৰা ১৪ কিলোমিটাৰ দূৰত লামডিঙিত অৱস্থিত। খ) সাপ্তাহিক/অৰ্ধ-সাপ্তাহিক বজাৰ : ১৪ কিলোমিটাৰ দূৰত লামডিঙিত অৱস্থিত। গ) প্ৰধান বজাৰ : ১৪ কিলোমিটাৰ দূৰত লামডিঙিত অৱস্থিত।
জলসম্পদ	তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১০ত জলসম্পদসমূহৰ বিষয়ে সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। প্ৰধান জলসম্পদসমূহ এনেধৰণৰ : ক) কুঁৱা : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) খ) দমকল : (পানীৰ উপলব্ধতা : ঋতু অনুযায়ী) গ) নদীৰ পানী : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী)

শক্তির ব্যৱহাৰ	পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ শক্তিৰ মূল উৎসসমূহ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১১ত উল্লেখ কৰা হৈছে। ক) কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৭০টা, উৎস : বনাঞ্চল, বজাৰ। খ) বন্ধন গেছ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ২১টা, উৎস : চৰকাৰী, ব্যক্তিগত। গ) কেৰাচিন তেল : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৬৫টা, উৎস : বজাৰ।
আৰ্থ-সামাজিক স্থিতি	সামাজিক গাঁথনি : গাঁওখনত সাধাৰণ সম্প্ৰদায়ৰ লোকে বাস কৰে। বাসিন্দাসকলৰ মাজত জাতিভেদ নাই। গভীৰ সামাজিক বৈষম্যও ইয়াত পৰিলক্ষিত নহয়। সমাজত মহিলাৰ স্থান সন্তোষজনক। অৰ্থনৈতিক অৱস্থা : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলৰ অৰ্থনৈতিক স্থিতি সন্তোষজনক নহয়। জীৱিকাৰ মূল পথ হৈছে কৃষিকৰ্ম, দিন হাজিৰা, কাঠমিস্ত্ৰীৰ কাম। অধিকাংশ গাঁওবাসীৰ বাৰ্ষিক আয় ৩০,০০০ৰ পৰা ৭০,০০০ টকা। ইয়াত জীৱিকাৰ বাবে যুৱক বা আন মানুহৰ প্ৰব্ৰজন দেখা নাযায়। এই সন্দৰ্ভত অধিক তথ্য পৰৱৰ্তী শাখাত উপলব্ধ।
মানচিত্ৰ	পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা তলৰ মানচিত্ৰসমূহ পৰিশিষ্ট-১ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। * গাঁৱৰ মানচিত্ৰ। * গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্ৰ (পি আৰ এ অনুশীলনৰ সদস্যৰ নাম আৰু সবিশেষ)। * গাঁৱৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ। * ভেন ডায়েগ্ৰাম। * চাপাতি ডায়েগ্ৰাম।

৩। জীৱিকাৰ সুবিধা (সম্ভাৱনীয়তা) বিশ্লেষণ

জীৱিকাৰ সম্ভাৱনীয়তা তথা সুবিধাসমূহৰ বিশ্লেষণ প্ৰক্ৰিয়াৰ মানদণ্ড আছিল তলত দিয়া ধৰণৰ।

ক) জীৱিকা সম্পদ।

খ) জীৱিকা পৰিপ্ৰেক্ষিত।

গ) সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জীৱিকাৰ অগ্ৰাধিকাৰ স্থানাংক।

পি আৰ এ অনুশীলনৰ কালত পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ জীৱিকা অৰ্জনৰ অৱস্থাসমূহৰ বিশ্লেষণ কৰা হৈছিল। ডি এফ ডি আইৰ স্থায়ী জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰ্মসূচী ব্যৱহাৰ কৰি অনুশীলন কালত বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা হয়। বৰ্তমানৰ গাঁওবাসীৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ অৱস্থা তলত দিয়া ধৰণেৰে মূল্যায়ন কৰা হৈছে—

ক) প্ৰাকৃতিক মূলধন।

খ) বাস্তৱিক মূলধন।

গ) সামাজিক মূলধন।

ঘ) মানৱ সম্পদ।

ঙ) বিত্তীয় মূলধন।

প্ৰাকৃতিক মূলধন

লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ মূল প্ৰাকৃতিক মূলধন হ'ল বাঁহ, শালগছ, চেগুণ, বাঁহৰ বিভিন্ন প্ৰজাতিসমূহ আৰু অঞ্চলটোৰ একমাত্ৰ নদী বৰলাংফুৰ। অধিকাংশ লোকেই খৰি, গৰুৰ ঘাঁহ, কাঠ আদিৰ বাবে বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। কৃষিকৰ্ম আৰু পশুপালনৰ বাবে গএণ্ড বাইজ নদীৰ পানীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল (অধিক তথ্য তালিকা-১০, ১১ আৰু ৩ত)।

বাস্তৱিক মূলধন

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাসিন্দাসকলৰ অধিকাংশ পৰিয়ালেই কৃষিকৰ্মৰ লগত জড়িত। তেওঁলোক উপাস্ত কৃষক, যাৰ নিজস্ব কৃষিভূমি দুই হেক্টৰতকৈ কম। তেওঁলোকৰ ভূমিধাৰণৰ ধৰণ সম্পৰ্কে তালিকা ৩/পৰিশিষ্ট ৬ত বিস্তৃতভাৱে দিয়া হৈছে।

গাঁওখনত বাইশটা অৰ্ধপকী ঘৰ, সাতটা পকী ঘৰ আছে। বাকীসকল বাসিন্দাই পঁজা বা কেঁচা ঘৰত বাস কৰে। গাঁওবাসীয়ে শক্তি আৰ্জনৰ উৎস হিচাপে কাঠখৰি আৰু কেৰচিনৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰে। অৱশ্যে কিছুসংখ্যক ঘৰত বন্ধন গেছৰ ব্যৱহাৰ হয়। কিন্তু নিৰ্ভৰশীলতা বহু কম (অধিক তথ্য তালিকা ১০ আৰু ১১ত)।

পটুপথাৰ জে এফ এম চি এলেকাত তিনিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, এখন উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু তিনিটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আছে। তাৰ বাহিৰে আন শিক্ষানুষ্ঠান দেখা নাযায় (তালিকা ৫ত অধিক তথ্য)।

পানীৰ উৎস হিচাপে অধিকাংশ পৰিয়ালে দমকল, নদীৰ পানী আৰু কুঁৱা ব্যৱহাৰ কৰে।

সামাজিক মূলধন

সজাগতাৰ অভাৱত গাঁওবাসীয়ে সম্পূৰ্ণৰূপে জে এফ এম চিৰ কোনো অনুষ্ঠানত জড়িত নহয় আৰু তেওঁলোকৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে নাজানে আৰু মূল অনুষ্ঠান আৰু লাভালাভৰ বিষয়েও জ্ঞাত নহয়।

গাঁওখনত কোনো আত্মসহায়ক গোট নাই। গাঁওখনত এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, এটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আৰু এটা ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ আছে, য'ত গাঁওবাসীয়ে সভাত মিলিত হয়।

মানৱ সম্পদ

জে এফ এম চি মুঠ জনসংখ্যাৰ ৭৭ শতাংশ লোক শিক্ষিত হোৱাৰ বিপৰীতে ২৩ শতাংশ লোক নিৰক্ষৰ (অধিক তথ্য তালিকা-৩.৩ত)।

বিত্তীয় মূলধন

জে এফ এম চি এলেকা আৰু ইয়াৰ ওচৰে-পাজৰে কোনো ধৰণৰ চৰকাৰী বেংক বা বিত্তীয় লেনদেনৰ প্ৰতিষ্ঠান নাই। অৱশ্যে গাঁওবাসীয়ে অনানুষ্ঠানিক গোট আৰু আত্মীয়ৰ পৰা ঋণ লয়।

২৯০ গৰাকী ব্যক্তিৰ বাণিজ্যিক বেংকত একাউন্ট আছে যদিও তেওঁলোক আৰ্থিক লাভালাভৰ বিষয়ে সজাগ নহয়।

জীৱিকা নিৰ্বাহৰ উপায়

পটুপথাৰ জে এফ এম চি বাসীৰ জীৱন প্ৰণালীৰ উপায়সমূহ তলত দিয়া ধৰণে শ্ৰেণীকৰণ কৰা হৈছে।

ক) বিশেষ উপাৰ্জন ক্ষেত্ৰৰ পৰা পোৱা বৰঙণিৰ পৰা জে এফ এম চিৰ সৰ্বমুঠ আয় আহৰণ

খ) উপাৰ্জনকাৰী গোটৰ উপাৰ্জনৰ শতাংশ।

গ) অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত সম্ভাৱ্য জীৱন প্ৰণালীৰ কাৰ্যকলাপৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ।

পি আৰ এ অনুশীলনৰ মাধ্যমেৰে অগ্ৰাধিকাৰৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ

পি আৰ এ অনুশীলন	আই আই ই গুৱাহাটীৰ এটা দলে পটুপথাৰ গাঁৱত চলোৱা পি আৰ এ অনুশীলনৰ সবিশেষ— তাৰিখ : ১৮ জুন, ২০১৬। স্থান : গাঁও এলেকা উপস্থিতি : ২২ গৰাকী। জে এফ এম চিৰ বিষয়ববীয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওবাসী, বন বিভাগৰ বিষয়া আদি উপস্থিত আছিল।
পি আৰ এৰ উদ্দেশ্য	অনুশীলনৰ উদ্দেশ্য আছিল বৰ্তমানৰ পৰিয়ালসমূহৰ অৱস্থা অধ্যয়ন আৰু গাঁওবাসীৰ জীৱিকা উন্নয়নৰ পদক্ষেপ আৰু বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ।
পি আৰ এত ব্যৱহৃত সা-সৰঞ্জাম আৰু অনুশীলনৰ ফলাফল	অনুশীলনৰ বাবে ভিন্ন মাপকাঠি (সা-সৰঞ্জাম) ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল— এইসমূহ হ'ল : সামাজিক মানচিত্ৰায়ন সম্পদৰ স্থানাংক সময়ৰেখা পৰ্যবেক্ষণ জীৱিকাৰ ঋতু সম্পৰ্কীয়তা ভেন ডায়েগ্ৰাম পৰিশিষ্ট-৩ বিতং তথ্য প্ৰদান কৰা হৈছে।

স্থানাংক	স্থানাংক নিৰ্ণায়ক অনুশীলন আছিল এনেধৰণৰ ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (ই পি এ) পৰিশিষ্ট-৩ত বিস্তৃত বৰ্ণনা আছে। জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ স্থানাংক ক) খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ। খ) মৌ পালন। গ) গাড়ী চালনা। ঘ) মীন পালন। প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ <table border="1" data-bbox="515 857 1396 1783"> <thead> <tr> <th>ক্রমিক নং</th> <th>স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৱৰ ই পি এ</th> <th>বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)</th> <th>পুঁজিৰ সম্ভাৱনীয় উৎস/বিভাগ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>১</td> <td>খোৱাপানী</td> <td>চৰকাৰী পানী যোগান আঁচনি</td> <td>ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডব্লিউ পি</td> </tr> <tr> <td>২</td> <td>অনাময়</td> <td>প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী ঘৰুৱা শৌচাগাৰ প্ৰদান,</td> <td>স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি</td> </tr> <tr> <td>৩</td> <td>পথ যোগাযোগ</td> <td>লামডিঙৰ পৰা পটু পথাৰ গাঁৱলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা</td> <td>পি এম জি এছ ৰাই/ পি ডব্লিউ ডি</td> </tr> <tr> <td>৪</td> <td>স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ</td> <td>গাঁৱৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।</td> <td>এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডব্লিউ</td> </tr> <tr> <td>৫</td> <td>ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ</td> <td>গাঁওবাসীক একত্ৰিত কৰাত সহায় হোৱাকৈ এটা সুন্দৰ ভাৱে নিৰ্মিত ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ আছে।</td> <td>এ পি এফ বি চি</td> </tr> <tr> <td>৬</td> <td>বিদ্যালয়ত</td> <td>উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়</td> <td>এছ এছ এ</td> </tr> </tbody> </table> ■ প্ৰাৰম্ভিক জীৱিকা কাৰ্যক্ৰমৰ প্ৰচাৰৰ বাবে ই পি এ পুঁজিৰ পৰা কৰ্মসূচী পুঁজিত দুই লাখ টকা ৰখাৰ ব্যৱস্থা। ■ জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত কম ব্যয় সাপেক্ষে এটা কাৰ্যালয় আৰু ৰাজহুৱা কৰ্মক্ষেত্ৰ স্থাপন কৰিব লাগিব, য'ৰ পৰা বিভিন্ন সা-সৰঞ্জামৰ জৰিয়তে সূচাৰুৰূপে আন কাম-কাজ পৰিচালনা কৰা হ'ব।	ক্রমিক নং	স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৱৰ ই পি এ	বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)	পুঁজিৰ সম্ভাৱনীয় উৎস/বিভাগ	১	খোৱাপানী	চৰকাৰী পানী যোগান আঁচনি	ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডব্লিউ পি	২	অনাময়	প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী ঘৰুৱা শৌচাগাৰ প্ৰদান,	স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি	৩	পথ যোগাযোগ	লামডিঙৰ পৰা পটু পথাৰ গাঁৱলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা	পি এম জি এছ ৰাই/ পি ডব্লিউ ডি	৪	স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	গাঁৱৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।	এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডব্লিউ	৫	ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ	গাঁওবাসীক একত্ৰিত কৰাত সহায় হোৱাকৈ এটা সুন্দৰ ভাৱে নিৰ্মিত ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ আছে।	এ পি এফ বি চি	৬	বিদ্যালয়ত	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	এছ এছ এ
ক্রমিক নং	স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৱৰ ই পি এ	বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)	পুঁজিৰ সম্ভাৱনীয় উৎস/বিভাগ																										
১	খোৱাপানী	চৰকাৰী পানী যোগান আঁচনি	ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডব্লিউ পি																										
২	অনাময়	প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী ঘৰুৱা শৌচাগাৰ প্ৰদান,	স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি																										
৩	পথ যোগাযোগ	লামডিঙৰ পৰা পটু পথাৰ গাঁৱলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা	পি এম জি এছ ৰাই/ পি ডব্লিউ ডি																										
৪	স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	গাঁৱৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।	এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডব্লিউ																										
৫	ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ	গাঁওবাসীক একত্ৰিত কৰাত সহায় হোৱাকৈ এটা সুন্দৰ ভাৱে নিৰ্মিত ৰাজহুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ আছে।	এ পি এফ বি চি																										
৬	বিদ্যালয়ত	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	এছ এছ এ																										

জীৱিকা অৰ্জনৰ সুবিধাসমূহ (সম্ভাৱনীয়তাসমূহ)	জীৱিকা অৰ্জনৰ সুবিধাসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে চিনাক্ত কৰা হৈছে : * কৃষি শস্য আৰু উদ্যান শস্য * কৃষি আৰু উদ্যানশস্য * পশুধন * এন টি এফ পি * দক্ষতা উন্নয়ন * ঋণৰ সুবিধা অতিৰিক্ত আলোচনা এই সম্পৰ্কত তলত দিয়া হ'ল।
কৃষি আৰু উদ্যানশস্য	তথ্য : ২ৰ তালিকা : ১২ৰ পৰা কৃষি আৰু উদ্যানশস্যত এই সম্পৰ্কীয় সুবিধাসমূহ পাব পাৰি। মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ (ক) কম হাৰত উৎপাদন/সংগ্ৰহ (খ) ভঁৰাল আৰু প্ৰস্তুতকৰণ। (গ) বজাৰ/বাণিজ্য। ইয়াৰ সুবিধাসমূহ— (ক) বাণিজ্যিক কেন্দ্ৰৰ পৰা কম দূৰত্ব। (খ) নতুন প্ৰযুক্তি আৰু কৃষিকৰ্মৰ সৰঞ্জামসমূহ। (গ) বিভিন্ন কৃষি সামগ্ৰীৰ বৰ্ধিত চাহিদা। ল'বলগা আঁচনিৰ পৰামৰ্শ : কৃষি উন্নয়ন কাৰ্যসূচী
পশুধন	তালিকা ১৩ত এই পশুধন সম্পৰ্কীয় অতিৰিক্ত তথ্য দিয়া হ'ল। মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ— ক) বিত্তীয় সহযোগিতাৰ অভাৱ। খ) জ্ঞানৰ অভাৱ। গ) উৎপাদক আৰু যোগানকাৰীৰ বজাৰৰ পৰা দূৰত্ব। ইয়াৰ সুবিধাসমূহ— ক) উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী। খ) সুন্দৰ ঘৰুৱা বজাৰ। গ) সম্ভাৱনীয়তা থকা মৌ পালক। পৰামৰ্শ : গো পালকক প্ৰশিক্ষণ।
বিশেষ দক্ষতা	তথ্য : ২ৰ তালিকা : ১৫ত দক্ষতা বৃদ্ধিৰ সুবিধাসমূহৰ বিস্তৃত তথ্য আছে। মূল প্ৰতিবন্ধকতা : ক) পৰ্যাপ্ত কেঁচামালৰ অভাৱ। খ) দ্ৰব্যৰ গুণগত মান। গ) ঋণৰ সুবিধা নাই। ইয়াৰ সুবিধাসমূহ ক) জে এফ এম চিত উভৈনদীকে আছে আম, জলকীয়া। খ) ওচৰতে বজাৰ কেন্দ্ৰ।

	গ) বাহিৰৰ বজাৰৰ সৈতে প্ৰতিযোগিতা কৰিব পৰাকৈ আধুনিক প্ৰযুক্তি প্ৰয়োগ। পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচী : খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ কাৰ্যসূচী।
ঋণৰ সুবিধা	তথ্য : ২ৰ তালিকা : ১৬ত এই বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াৰ মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ'ল : ক) সুতৰ হাৰ। খ) ঋণৰ সুবিধা নাই। গ) বন্ধকৰ জটিলতা। ইয়াৰ সুবিধাসমূহ : ক) আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ সুবিধা। খ) ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ দাতা প্ৰতিষ্ঠান স্থাপনৰ সুবিধা। পৰামৰ্শ : আত্মসহায়ক গোটৰ শিক্ষাৰ আঁচনি।
কৌশলগত হস্তক্ষেপ	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে ওপৰত উল্লিখিত পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহ কৌশলগত হস্তক্ষেপ হিচাপে সাৰাংশ কৰা হৈছে : ১) কৃষি আৰু উদ্যানশস্য : ট্ৰেক্টৰ পৰিচালনা প্ৰশিক্ষণ, কৃষি দক্ষতা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী, কীটনাশক সাৰ আৰু হাইব্ৰিড কৃষিৰ সন্দৰ্ভত প্ৰশিক্ষণ। ২) মৌ পালন : মৌ পালনৰ প্ৰশিক্ষণ। ৩) বিশেষ দক্ষতা : আধুনিক সা-সঁজুলিৰ প্ৰশিক্ষণ, গাঁওবাসীক আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যা উপলব্ধ কৰোৱা। উৎপাদন বৃদ্ধি আৰু উৎপাদিত দ্ৰব্যৰ বিবিধতা প্ৰদানৰ বাবে গাঁওবাসীৰ দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ, কেঁচামালৰ সঞ্চয় ঘৰ স্থাপন, প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ লগত উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰীৰ সুব্যৱস্থা কৰা। ৪) ঋণ সুবিধা : কাষৰীয়া অঞ্চলত আধুনিক বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন।
জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা	
উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্যসূচী	গাঁওখনৰ বাবে পৰিকল্পনা কৰা মূল জীৱিকা সৃষ্টি কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল : ১) খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ। ২) গাড়ী চালনা। ৩) চিলাই। উৎস : তথ্য : ৪ৰ তালিকা : ৩২
আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্যকলাপ	গাঁৱৰ আত্মসহায়ক গোটসমূহে তলৰ কাৰ্যসূচীসমূহ পৰিকল্পনা কৰিব পাৰে : জে এফ এম চি এলেকাত কোনো আত্মসহায়ক গোট গঠন হোৱা নাই। উৎস : তথ্য : ৪ৰ তালিকা : ৩৪
শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যে ভ্ৰমণ	তলত উল্লিখিত কাৰ্যসূচীসমূহৰ পৰিকল্পনা ১) কোনো পৰিকল্পনা লোৱা নাই। ২) কোনো পৰিকল্পনা লোৱা নাই। উৎস : তথ্য : ৪ৰ তালিকা : ২৪

কর্মসূচীৰ সাৰাংশ	পৰৱৰ্তী পৃষ্ঠাত সংযোগ কৰা হৈছে।
সংপৃক্তকৰণ	পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ত কৰিব পাৰি : ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) — গ্ৰাম্য নিয়োগৰ কাৰণে খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে। গ) স্বৰ্ণজয়ন্তী গ্ৰাম সৰ্বোজগাৰ যোজনা (S J G S Y) — জলসিঞ্চন আৰু বেছিৰ কাৰণে। ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission) ঙ) দক্ষতা বিকাশ আঁচনি (Skills Development Programme) চ) গ্ৰামোন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে পোৱা উপযোগী অন্যান্য আঁচনি। উপৰোক্ত সংপৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও অঞ্চলত বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা বিস্তৃত পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ, পাৰিৱেশিক কাৰ্যসূচী আৰু জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলত উৎপাদন সক্ষমতা; এক বহনক্ষম ব্যৱস্থাবে সম্প্ৰদায়ৰ ব্যৱহাৰ আৰু জীৱন ধাৰণৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ লাভ কৰা।

১। জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলসমূহৰ বাবে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই তলৰ বিভাগসমূহ বিবেচনা কৰিছে।

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিক গতাই দিয়া বনাঞ্চলসমূহ।

খ) বৃক্ষৰোপিত আৰু বৃক্ষৰোপণ কৰিবলগা সামূহিক ভূমি আৰু অন্যান্য ভূমি (বনাঞ্চলৰ ভিতৰৰ আৰু বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ)

উপৰোক্ত দুয়োটা বিভাগৰে জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে তলত আলোচনা কৰা হ'ল :

১.১। বনাঞ্চল আৰু তাৰ অৱস্থা

জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলৰ পূৰ্ণ বিৱৰণ প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ অধীনত তালিকা-৩.১ত দাখিল কৰা হৈছে ('বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা'), যিসমূহ এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত পৰিশিষ্ট হিচাপে সংলগ্ন কৰা হৈছে। অন্যান্য বৃক্ষৰোপিত এলেকা (বা বৃক্ষৰোপণ কৰিবলগা) বিবেচনা কৰাৰ পিছত, পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা তলত দিয়াৰ দৰে সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ লামডিং বীট ঃ বৰলংফুৰ কম্পাৰ্টমেণ্ট	৫০ হেক্টৰ	১ কিঃমিঃ	ভাল এলেকাঃ ৫০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাঃ নাই	৩-৬ মাহৰ
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
মুঠ	৫০ হেক্টৰ		ভাল এলেকাঃ ৫০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাঃ নাই	

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা ৩.১ / বন বিষয়া আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা

ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত ৫০ হেক্টৰ বনাঞ্চল, য'ত ৫০ হেক্টৰ 'ভাল'
আৰু ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা নাই।

১.২। বনভূমিৰ প্ৰকাৰ ঃ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সাৰুৱা প্ৰকৃতিৰ ভূমিত অৱস্থিত, ইয়াৰে কিছু আভাস তলত দাঙি ধৰা
হ'ল।

তালিকা- ২ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনভূমিৰ প্ৰকাৰ

পৰিমাণ	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	২.৩ পৰা ২.৯৪% জৈৱিক। ইয়াত এন, পি২০৫ আৰু কে২০ উৰ্বৰতাত থকাতকৈ কম	—
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	—	—
উপস্থিতি ঃ		
(ক) পলস	১৫%	—
(খ) বোকামাটি	২০%	—
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	নিম্ন	—
(ঘ) বালিচাহি	৬৫%	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা ২/ বন বিষয়া আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা

পটুপথাৰ জে এফ এম চি ৰ বনাঞ্চলৰ সাৰুৱা মাটিৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল :

ক) এণ্ডিচল (৩২.৩%)

খ) ইচেপ্টচল (৪৯.৩%)

গ) আলফিচল (১২.৩%)

ঘ) উল্টিচল (৬.১%)

বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ তলত দিয়া হ'ল। এইটো মন কৰিবলগীয়া যে স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে।

তালিকা ৩ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	অৰ্জুন	টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুনা
	শিলিখা	টাৰ্মিনেলিয়াচেবুলা
	আঁহত	ফিকুশ্ৰেলিগোচা
সংঘভুক্ত	ভোমোৰা	ষ্টাৰ্মিনালিয়াবেল্লিৰিকা
গুল্ম	বিড়িপাটা	নিকোটিনাটাবাকাম
	ব্ৰহ্ম	জেনিপ্তি
ঔষধি উদ্ভিদ	নিম	আজাদ্ৰিএক্টনিডিকা
	ভোমোৰা	ষ্টাৰ্মিনালিয়াবেল্লিৰিকা
	শিলিখা	টাৰ্মিনালিয়াচেবুলা, টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুনা
	অৰ্জুন	ফিলাছুচেমল্লিকা
	আমলখি	
উৎপাদন		
অন্যান্য, যদি আছে	দোৰোঙ	লেউকাচচিফালিটিছ

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'গ। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ'/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

২। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচী

তলৰ উপশাখাসমূহত পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচীসমূহ দিয়া হ'ল :

২.১। জে এফ এম চিৰ অতীত সুৰক্ষা ব্যৱস্থা

অতীত বন সুৰক্ষা বাবে পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ লোৱা ব্যৱস্থাসমূহ আলোচনা কৰা হ'ল :

- ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়াল : ৭০
- খ) জৰিত থকা সদস্যৰ সংখ্যা : ৬৫
- গ) ব্যৱস্থাৰ সাৰাংশ : জে এফ এম চি গঠন হোৱাৰ আগতে ইয়াৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষা ব্যৱস্থা।
- ঘ) কোনো আনুষ্ঠানিক ব্যৱস্থা : নাই

(উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা)

২.২। বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ ঘৰুৱা চাহিদাৰ বাবে বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতাৰ তথ্য তলৰ তালিকাত দাঙি ধৰা হ'ল।

তালিকা- ৪ (ক) : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	পৰিয়ালৰ গড় চাহিদা		বৰ্তমান কিভাৰে চাহিদা পূৰণ হৈছে	উৎস
	চাহিদাৰ সময় ব্যৱধান	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	উচ্চ	৩৫০কেজি/প্ৰতি বছৰ	-	বনাঞ্চল
ঘৰৰ ব্যৱহৃত কাঠ (খুঁটা আকাৰত)	মধ্যম	১২সংখ্যক/প্ৰতি বছৰ	-	বনাঞ্চল
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-	-
খুঁটা/বাঁহ	নিম্ন	২সংখ্যক/প্ৰতি বছৰ	-	বনাঞ্চল
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	নিম্ন	১.৫কেজি/প্ৰতি মাহ	-	বনাঞ্চল
এন টি এফ পি	-	-	-	-
অন্যান্য	নাই	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.২/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা পটুপথাৰ জে এফ এম চিত মুঠ ৭০ ঘৰ পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা এইটো গম পোৱা যায় যে পটুপথাৰ গাঁৱৰ বাবে বছৰি মুঠ বনজ উৎপাদনৰ চাহিদা নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে তলত দিয়া ধৰণৰ—

তালিকা- ৪ (খ) : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ বাৰ্ষিক চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা বাৰ্ষিক কিঃগ্ৰাঃ (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	২৪৫০০	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ (খুঁটা আকাৰৰ)	২সংখ্যক	-
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-
খুঁটা/বাঁহ	২সংখ্যক	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	১২৬০	-
এন টি এফ পি	-	-
অন্যান্য	-	-

২.৩। গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সামগ্ৰী সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ লক্ষ্য কৰি গম পোৱা গ'ল যে তাত কোনো বনজ উৎপাদন সামগ্ৰী সমূহ বিক্ৰী নহয়।

তালিকা- ৫ (ক) : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

বনজ উৎপাদনৰ নাম	ঋতু / মাহ	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ		সংগ্ৰহৰ স্থান
		সংগ্ৰহকাৰী পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত সামগ্ৰীৰ গড় পৰিমাণ (কিঃ গ্ৰাঃ)	
কাঠখৰি	-	-	-	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ	-	-	-	-
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-	-
বাঁহ	-	-	-	-
খুঁটা	-	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৩/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা
ওপৰৰ তালিকাত উল্লিখিত তথ্যৰ লগত সম্পৰ্কিত কিছু প্ৰাসংগিক তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৫ (খ) : বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন (অতিৰিক্ত তথ্য), পটুপথাৰ জে এফ এম চি

বনজ উৎপাদনৰ নাম	উদ্ধৃত বিপণন (কিঃ গ্ৰাঃ)	কেনেদৰে বিপণন কৰা হয়	বনজ উৎপাদন বিক্ৰীৰ মাধ্যমেৰে প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় আয়
কাঠখৰি	-	-	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ	-	-	-
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-
বাঁহ	-	-	-
খুঁটা	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-
অন্যান্য—	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৪/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

২.৪। বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণনৰ বাবে

পূৰ্বে উল্লেখ কৰা উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ভিত্তিত পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদাৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল। আগৰ তালিকাৰ খবৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা- ৬ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা (বাৰ্ষিক কিঃ গ্ৰাঃ) তালিকা-৪ (খ)ৰ পৰা	উদ্ধৃত্ত বিপণন কৰা হৈছে তালিকা-৫ (খ)ৰ পৰা	মুঠ চাহিদা (কিঃ গ্ৰাঃ)
কাঠখৰি	২৪৫০০	-	২৪৫০০
ঘৰৰ বাবে কাঠ	২সংখ্যক	-	২সংখ্যক
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-
বাঁহ	২সংখ্যক	-	২সংখ্যক
খুঁটা	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	১২৬০	-	১২৬০
এন টি এফ পি	-	-	-
অন্যান্য—	-	-	-

উৎস : তালিকা-৪ (খ) আৰু ৫ (খ) শাখাত দিয়া আগৰ পৃষ্ঠাৰ পৰা।

৩। বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়

৩.১। সুৰক্ষা সমস্যাসমূহ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বিষয়সমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে তলত দিয়া হ'ল—

তালিকা- ৭ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়সমূহ

সমস্যাৰ ধৰণ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্ব (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় পশু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ- অন্যান্য এলেকাৰ পশু	হয়	হয়
বেআইনীভাৱে কাঠকটা	নহয়	নহয়
কাঠ চোৰাং চালান	নহয়	নহয়
দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনভূমি বেদখল	নহয়	নহয়
অন্যান্য (বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ)	নহয়	নহয়

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৫/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

সেয়েহে, উপৰোক্ত জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়ত সন্মুখীন হোৱা বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল—

- ক) স্থানীয় এলেকাৰ ঘৰচীয়া জন্তুৰ চাৰণ ভূমি
- খ) দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড

৪। বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিত বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ তলত উপ-শাখাত দিয়াৰ দৰে উল্লেখ কৰিব পাৰি, যেনে সুৰক্ষাৰ পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (পৰিচৰ্যা), নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, ব্যৱস্থাপনা আৰু অতিৰিক্ত ক্ৰিয়া।

৪.১। সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ তলত দিয়াৰ দৰে— পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ পূৰ্বে আলোচিত উপ-শাখা ৩.১ৰ পৰা আলোচনা কৰা হৈছে।

তালিকা- ৮ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰযোজ্য হিচাপে প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ তালিকা ৩.৭ৰ পৰা পূৰণ কৰা হ'ব	বনাঞ্চল এলেকাৰ অৱস্থিতি	ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ সংখ্যাগত মান নিৰ্ণয় (দৈৰ্ঘ্য, আয়তন, আকাৰ ইত্যাদি)	সময়-কাল	অগ্ৰাধিকাৰ (উচ্চ /মধ্যম/নিম্ন)
পহৰাদাৰ নিযুক্তি	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	নাই	ৰাতিপুৱা-গধূলি	উচ্চ
অগ্নি সুৰক্ষা	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	দুই মিটাৰ ৰোপণ এলেকা	শুকান বতৰত	উচ্চ
তথ্য যোগনিয়াৰ বঁটা	-	-	-	-
বেৰ/সামাজিক বেৰ	-	-	-	-
কেটেল পুফ ট্ৰেঞ্জেল	-	-	-	-
স্থানান্তৰিত চাৰণ	-	-	-	-
গোহালি	-	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৭/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

গতিকে, পটুপথাৰ জে এফ এম চিত পৰিকল্পনা কৰা বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ প্ৰতিৰক্ষা ব্যৱস্থাসমূহ (উচ্চ/মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰ) তলত দিয়াৰ দৰে—

- ক) পহৰাদাৰ নিয়োগ
- খ) অগ্নি সুৰক্ষা

৪.২। প্ৰস্তাৱিত অভিযানৰ প্ৰকাৰ

পটুপথাৰ জে এফ এম চি-ৰ বনাঞ্চলৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাসমূহৰ নিৰাময়ৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ৯ : পটুপথাৰ জে এফ এম চি-ৰ প্ৰস্তাৱিত অভিযানৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময় ব্যৱস্থা	প্ৰয়োজনীয় (হয়/নহয়)	জে এফ এম চি-ৰ দায়িত্ব (হয়/নহয়)	মাহ/বছৰ যেতিয়া কৰিব পাৰি	নিৰাময় ব্যৱস্থাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত বৰ্ধিত এলেকা (হেক্টৰ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰুদ্ধাৰ	নহয়	নহয়	-	-
কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা	হয়	হয়	২০১৭	
জল বিভাজিকা নিৰাময়	হয়	হয়	২০১৭	২০০ মিটাৰ
জল সংৰক্ষণ	হয়	হয়	২০১৭	২০০ মিটাৰ
ঘাঁহ আৰু তৃণভূমিৰ কাম	নহয়	-	-	-
বাঁহ ৰোপণ	নহয়	-	-	-
বীজ সিঁচা	নহয়	-	-	-
শিপা আৰু অংকুৰ কটা আৰু ৰোপণ	নহয়	-	-	-
কলম আৰু নিৰাময়	নহয়	-	-	-
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	২০১৭	জে এফ এম চি এলেকা
সামাজিক বেৰ	-	-	-	-
অন্যান্য কাম-কাজ	-	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৯/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

এইদৰে নিম্নোক্ত নিৰাময় ব্যৱস্থাসমূহ পটুপথাৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে।

- ক) কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা
- খ) জলাবিভাজিকা নিৰাময়
- গ) জল সংৰক্ষণ
- ঘ) বাস্তৱিক বেৰ

৪.৩। বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কাম-কাজ আৰু বন সৃষ্টি

ওপৰত উল্লেখ কৰা বিষয়সমূহৰ সৈতে সংশ্লিষ্ট বিষয়বিলাক তলত দিয়া তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১০ : পটুপথাৰ জে এফ এম চি-ৰ বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা

নিৰাময় ব্যৱস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা	ব্লক ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ্জীৱিতকৰণত সহায়তা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	-	-	-	-
খণ্ড ৰোপণ	-	-	-	-
ভেষজ উদ্ভিদ ৰোপণ (নিম, আমলখি, মছৱা বাহেৰা)	-	-	-	-
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	-	-	-	-
পোনপটীয়া ৰোপণ	২৫ হেক্টৰ	-	কাঠখৰি	-
অন্যান্য	-	-	-	-
মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)	২৫ হেক্টৰ			

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৮/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৪। বনাঞ্চল উন্নয়ন —কৰ্ম পৰিকল্পনা

খণ্ড ৰোপণৰ বাবে চাল মিশ্ৰণৰ সৈতে লিটিকাৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা

বৃক্ষৰোপণৰ নাম	ঃ- শাল মিশ্ৰণৰ সৈতে সহযোগীৰ খণ্ড ৰোপণ।
বৃক্ষৰোপণৰ সময়	ঃ- ২০১৬-১৭ ৰ পৰা ২০২৫-২৬ বছৰ।
বৃক্ষৰোপণ এলেকা	ঃ-
মাটিকালি	ঃ-
ৰোপণ কৰিব পৰা বৃক্ষৰ সংখ্যা	ঃ-
ৰোপণৰ সংখ্যা	ঃ-
প্ৰজাতি	ঃ-
পৰিমাণ	ঃ-

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	প্ৰাকৃতিক বীজৰ পৰা পুনৰ উৎপাদন আৰু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ সুবিধাৰ বাবে চিহ্নিত কৰা উপযুক্ত স্থান মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱ-জন্তুৰ উপস্থিতিয়ে ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব পৰা স্থান এশ হেক্টৰতকৈ কম নহয়। ডিচেম্বৰ-জানুৱাৰী মাহত ওলাই থকা ভূমি চাৰিটা ব্লকত ভাগ কৰি থোৱা হৈছে। ভূমি উন্নয়নৰ কামৰ বাবদ প্ৰতি হেক্টৰত এক হাজাৰ টকাকৈ।	
২০১৭-১৮*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ খণ্ড পুলিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
২০১৮-১৯*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিত কৰণৰ কাম (প্ৰথম নিৰণিকৰণ)	
২০১৯-২০*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (দ্বিতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২০-২১	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (তৃতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২১-২২	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (চতুৰ্থ নিৰণিকৰণ)	
২০২২-২৩	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (পঞ্চম নিৰণিকৰণ)	
২০২৩-২৪	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (ষষ্ঠ নিৰণিকৰণ)	
২০২৪-২৫	সপ্তম নিৰণিকৰণ	
২০২৫-২৬	অষ্টম নিৰণিকৰণ	
মুঠ বিত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা		

গছ ৰোৱাৰ পাঁচ বছৰৰ বিৰতিত নিৰণি প্ৰক্ৰিয়া চলাব লাগিব।

বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ সংমিশ্ৰিত কাঠৰ বৃক্ষৰোপণৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা— চেণ্ডা আৰু আনুষংগিক গছ, কাঠখৰি আৰু বাঁহ

ৰোপিত বৃক্ষৰ নাম : বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ সংমিশ্ৰিত কাঠৰ বৃক্ষৰোপণৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা— চেণ্ডা আৰু আনুষংগিক গছ, কাঠখৰি আৰু বাঁহ

বৃক্ষৰোপণৰ সময় : ২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ।

বৃক্ষৰোপণৰ এলেকা :

স্থান নিৰ্ণয় :

ৰোপণ কৰিবলগীয়া গছৰ সংখ্যা :

ব্লকৰ সংখ্যা :

প্ৰজাতি :

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	প্ৰাকৃতিক বীজৰ পৰা পুনৰ উৎপাদন- আৰু পৰীক্ষা- নিৰীক্ষাৰ সুবিধাৰ বাবে চিহ্নিত কৰা উপযুক্ত স্থান মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱ-জন্তুৰ উপস্থিতিয়ে ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব পৰা স্থান এশ হেক্টৰতকৈ কম নহয়। ডিচেম্বৰ-জানুৱাৰী মাহত ওলাই থকা ভূমি চাৰিটা ব্লকত ভাগ কৰি থোৱা হৈছে। ভূমি উন্নয়নৰ কামৰ বাবদ প্ৰতি হেক্টৰত এক হাজাৰ টকাকৈ।	
২০১৭-১৮*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ খণ্ড পুলিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ /হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
২০১৮-১৯*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ /হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিত কৰণৰ কাম (প্ৰথম নিৰণিকৰণ)	
২০১৯-২০*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ /হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (দ্বিতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২০-২১*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ /হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (তৃতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২১-২২*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (চতুৰ্থ নিৰণিকৰণ)	
২০২২-২৩*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (পঞ্চম নিৰণিকৰণ)	
২০২৩-২৪*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (ষষ্ঠ নিৰণিকৰণ)	
২০২৪-২৫*	সপ্তম নিৰণিকৰণ	
২০২৫-২৬*	অষ্টম নিৰণিকৰণ	
মুঠ বিত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা		

গছ ৰোৱাৰ পাঁচ বছৰৰ বিৰতিত নিৰণি প্ৰক্ৰিয়া চলাব লাগিব।

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা- ৩, তালিকা-৩.১০। বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

কাঠ উৎপাদন নোহোৱা বনাঞ্চল সৃষ্টিৰ কৰ্মপৰিকল্পনা

ৰোপিত বৃক্ষৰ নাম : এন টি এফ পি প্লেনটেশ্যন

বৃক্ষৰোপণৰ সময় : ২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ।

বৃক্ষৰোপণৰ এলেকা :

স্থান নিৰ্ণয় :

ৰোপণ কৰিবলগীয়া গছৰ সংখ্যা :

ব্লকৰ সংখ্যা :

প্ৰজাতি :

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	প্ৰাকৃতিক বীজৰ পৰা পুনৰ উৎপাদন আৰু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ সুবিধাৰ বাবে চিহ্নিত কৰা উপযুক্ত স্থান মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱ-জন্তুৰ উপস্থিতিয়ে ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব পৰা স্থান এশ হেক্টৰতকৈ কম নহয়। ডিচেম্বৰ-জানুৱাৰী মাহত ওলাই থকা ভূমি চাৰিটা ব্লকত ভাগ কৰি থোৱা হৈছে। ভূমি উন্নয়নৰ কামৰ বাবদ প্ৰতি হেক্টৰত এক হাজাৰ টকাকৈ।	
২০১৭-১৮*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ খণ্ড পুলিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
২০১৮-১৯*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিত কৰণৰ কাম (প্ৰথম নিৰণিকৰণ)	
২০১৯-২০*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (দ্বিতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২০-২১*	এপ্ৰিল-জুন মাহত ৩মিঃ X ৩মিঃ ব্লক বনানিকৰণ। ১১১১ ৰোপিত বৃক্ষ / হেক্টৰ। এলেকাটোৰ জি পি এছ মাৰ্কিং কৰা হৈছে।	
	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (তৃতীয় নিৰণিকৰণ)	
২০২১-২২*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (চতুৰ্থ নিৰণিকৰণ)	
২০২২-২৩*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (পঞ্চম নিৰণিকৰণ)	
২০২৩-২৪*	বিগত বৰ্ষত মৰি যোৱা, নষ্ট হোৱা গছসমূহ নিৰণিকৰণৰ জৰিয়তে পুনৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ কাম (ষষ্ঠ নিৰণিকৰণ)	
২০২৪-২৫*	সপ্তম নিৰণিকৰণ	
২০২৫-২৬*	অষ্টম নিৰণিকৰণ	
মুঠ বিত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা		

গছ ৰোৱাৰ পাঁচ বছৰৰ বিৰতিত নিৰণি প্ৰক্ৰিয়া চলাব লাগিব।

৪.৫। নাৰ্ছৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা নাৰ্ছৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত দিয়া ধৰণৰ নাৰ্ছৰীসমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হৈছে।

ক) জে এফ এম চিৰ অধীনৰ লোকসকলৰ নাৰ্ছৰী (বিভাগীয় নাৰ্ছৰীকে ধৰি)

অধিক তথ্য তলত দিয়া হ'ল।

জে এফ এম চি নাৰ্ছৰী

তলত দিয়া তালিকাত নাৰ্ছৰীৰ সবিশেষ

তালিকা- ১১ (ক) জে এফ এম চি নাৰ্ছৰীৰ পটুপথাৰ জে এফ এম চি

নাৰ্ছৰীৰ স্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বৰ্ষ	বীজৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
		২০১৬-১৭		
		২০১৭-১৮		
		২০১৮-১৯		
		২০১৯-২০		

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা- ৩, তালিকা-৩.১০। বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৬। প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা- ১০ বছৰ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বৃক্ষ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল। এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সামৰি লৈছে।

ক) কাঠৰ প্ৰজাতি : শাল, টিক আৰু আনুসাংগিক।

তালিকা- ১২ (ক) পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বৃক্ষৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বৰ্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

খ) বাঁহ

তালিকা- ১২ (খ) পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাঁহ খেতিৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বৰ্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

গ) ইন্ধন কাঠ ৰোপণ

তালিকা- ১২ (গ) পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ ইন্ধন কাঠ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বৰ্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

ঘ) এন টি এফ পি/ঔষধি গছৰ খেতি

তালিকা- ১২ (ঘ) পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ এন টি এফ পি/ঔষধি গছৰ খেতিৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বৰ্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

৫। প্ৰত্যাশিত লাভ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলে প্ৰদান কৰা বন সুৰক্ষাৰ পৰা আশা কৰা লাভ এই উপ-শাখাত প্ৰদান কৰা হৈছে। লগতে অংশীদাৰিত্ব কৰ্মসূচীৰ লাভো দিয়া হৈছে।

৫.১। কাঠ আৰু ঘাঁহ-বনৰ প্ৰত্যাশিত লাভ

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাবে ওপৰৰ বিষয়টো তলত তালিকাবদ্ধ কৰা হৈছে। এই সম্ভাৱনীয় লাভ হৈছে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত ইয়াৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা কৰা বন সুৰক্ষাৰ লাভ।

তালিকা- ১৪ : পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলৰ সদস্যসকলে আশা কৰা লাভ

দ্রব্য	মাহ	বৰ্ষ	পৰিমাণ
কাঠখৰি	-	-	-
গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে কাঠ	-	-	-
সা-সঁজুলি নিৰ্মাণৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-
বাঁহ	-	-	-
খুঁটা	-	-	-
বনাঞ্চলৰ গছ আৰু ঘাঁহৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-
মজুৰি	-	-	-
অন্যান্য	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৪/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

৫.২। অংশীদাৰিত্ব বিতৰণ

পটুপথাৰ যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলত অংশীদাৰিত্ব বিতৰণ এনেধৰণৰ :

তালিকা- ১৫ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ অংশীদাৰিত্ব বিতৰণ

পদ্ধতি	দ্রব্য
সমবিতৰণ	এন টি এফ টি
সদস্যসকলৰ পৰা মুকলিতাবে সংগ্ৰহ কৰা	কাঠখৰি
অন্যান্য পদ্ধতি	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদনৰ সংসাধন

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৫/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

বিঃ দ্ৰঃ বনাঞ্চলিক বিষয়াই নিশ্চিত কৰা অনুসৰি ইয়াত বৃক্ষ ৰোপণৰ বাবে ঠাই উপলব্ধ নহয় (কপি গাঁঠি দিয়া হৈছে)

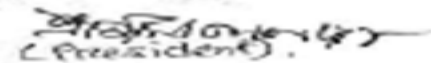
To
The Range Forest Officer,
Lundrig Range, Lundrig

Sub: Unavailability of area for creation
of plantation under Potupather
IFMC area.

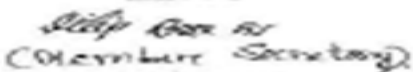
Sir,
I have the honour to inform you
that no area is available for creation
of plantation under Potupather IFMC.
Since, the vacant 25 Hac. have already
been covered by fuelwood plantation
under APFSC scheme during 2015-16.

This is for favour of your kind
information & necessary action.

Yours faithfully,

1.
(President)

President
A. P. M. C. Potupathar
Lundrig

2.
(Member Secretary)

Member & Secretary
A. P. M. C. Potupathar
Lundrig

Forwarded,

Range Forest Officer
Lundrig Range, Lundrig

Confirmed.

OR

(S. Rahman, AFS.)
SFO, N.S. Divn.
Hojai.

৫.৩। অন্যান্য অভিযানৰ পৰিকল্পনা

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ অন্যান্য অভিযানৰ পৰিকল্পনাসমূহ

তালিকা- ১৩ : পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ অন্যান্য অভিযানৰ পৰিকল্পনাসমূহ

অভিযান	প্ৰয়োজন (আছে/নাই)	দায়িত্ব	মাহ/বছৰ	এলেকা (হেক্টৰ)
স্বাস্থ্য শিবির	আছে	ভি এছ এছ	বৰষুণৰ বতৰ	জে এফ এম চি এলেকা
অনানুষ্ঠানিক শিক্ষা কেন্দ্ৰ	আছে	ভি এছ এছ	গোটেই বছৰ	জে এফ এম চি এলেকা
ইন্ধন বাহিকৰা সামগ্ৰী	আছে	ভি এছ এছ	গোটেই বছৰ	
পশুধনৰ স্বাস্থ্য উন্নয়ন অনুষ্ঠান	আছে	ভি এছ এছ	মাহেকীয়া	জে এফ এম চি এলেকা

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৩/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

বিপণন কাৰ্যসূচী

পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বাণিজ্যিক বিতৰণৰ বাবে হোৱা অভিযানসমূহ

ক) ব্যক্তিগত ক্ৰেতাৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ ব্যৱসায়

খ) ব্যক্তিগত পৰ্যায়ত ব্যৱসায়

গ) যৌথ বাণিজ্য।

পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নং	শিৰোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	কেনেকৈ উপস্থিত হ'ব	৩৬
২	মানচিত্ৰ গাঁৱৰ মানচিত্ৰ গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্ৰ গাঁৱৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ	৩৭ ৩৮ ৩৯
৩	গাঁৱৰ ভূমি ব্যৱহাৰৰ মানচিত্ৰ (জি আই এছ)	৪০
৪	পি আৰ এ অনুশীলন সামাজিক মানচিত্ৰায়ন সম্পদৰ স্থানাংক সময়কালীন সমীক্ষা জীৱিকাৰ ঋতু ভেন ডায়েগ্ৰাম চাপাট্টি ডায়েগ্ৰাম অগ্ৰাধিকাৰ স্থানাংক আৰু ই পি এ	৪১ ৪৩ ৪৪ ৪৪ ৪৭ ৪৮ ৪৯
৫	আলোকচিত্ৰ	৫২
৬	জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ তালিকা	৫৩
৭	পূৰণ কৰা তালিকা (প্ৰফ'ৰ্মা ১ৰ পৰা প্ৰফ'ৰ্মা ৪) তালিকাৰ সংখ্যা- ১-৮	৫৪

পৰিশিষ্ট I

কেনেদৰে উপস্থিত হ'ব :

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ দূৰত্ব, অৱস্থিতি, পথৰ মানচিত্ৰ আৰু নিৰ্দেশনা

লামডিং ভাৰতৰ অসমত ৯৩.১৭ ড্ৰাঘিমাংশ আৰু ২৫.৭৫ অক্ষাংশত অৱস্থিত। আনহাতে অসমত গুৱাহাটী ভাৰতৰ ৯১.৭৫ ড্ৰাঘিমাংশ আৰু ২৬.১৯ অক্ষাংশত অৱস্থিত।

গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ দূৰত্ব

গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ পোনপটীয়া দূৰত্ব ১৫০ কিঃ মিঃ আৰু ১৮৮.৯৩ মিটাৰ। মাইল হিচাপে লামডিং আৰু গুৱাহাটীৰ মাজত দূৰত্ব ৯৩.৩ মাইল। এয়া হৈছে পোনপটীয়া সৰলৰৈখিক দূৰত্ব। কিন্তু একা-বেঁকা পথৰ কাৰণে গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ প্ৰকৃত ভ্ৰমণ দূৰত্ব তাতোকৈ অধিক হ'বগৈ পাৰে।

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ যাতায়াত সময়

লামডিং গুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰায় ১৫০ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত, গতিকে আপুনি যদিও ঘণ্টা ৫০ কিলোমিটাৰ গতিবেগত লামডিঙৰ পৰা যাত্ৰা কৰে তেতিয়া হ'লে গুৱাহাটী পাত্ৰতে সময় লাগিব পাৰে তিনি ঘণ্টা। বাছ, ৰে'ল বা আপুনি ব্যৱহাৰ কৰা বাহনৰ গতিবেগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি গুৱাহাটীৰ যাত্ৰাসময় কম-বেছি হ'ব পাৰে।

লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ বাছ

ঘণ্টা ৬০ কিলোমিটাৰ বেগত বাছ এখনে গতি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিলে মুঠ যাত্ৰাকালত লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটী পাবলৈ ২.৫ ঘণ্টাৰ ভিতৰত সময় লাগিব পাৰে। ৰাস্তাৰ অৱস্থা আৰু পথৰ ভিন্নতাভেদে এই সময়সীমা হ্রাস-বৃদ্ধি ঘটিব পাৰে। লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ বাছৰ ভাৰা প্ৰায় ১২০টকাৰ ভিতৰত।

লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ পথৰ মানচিত্ৰ

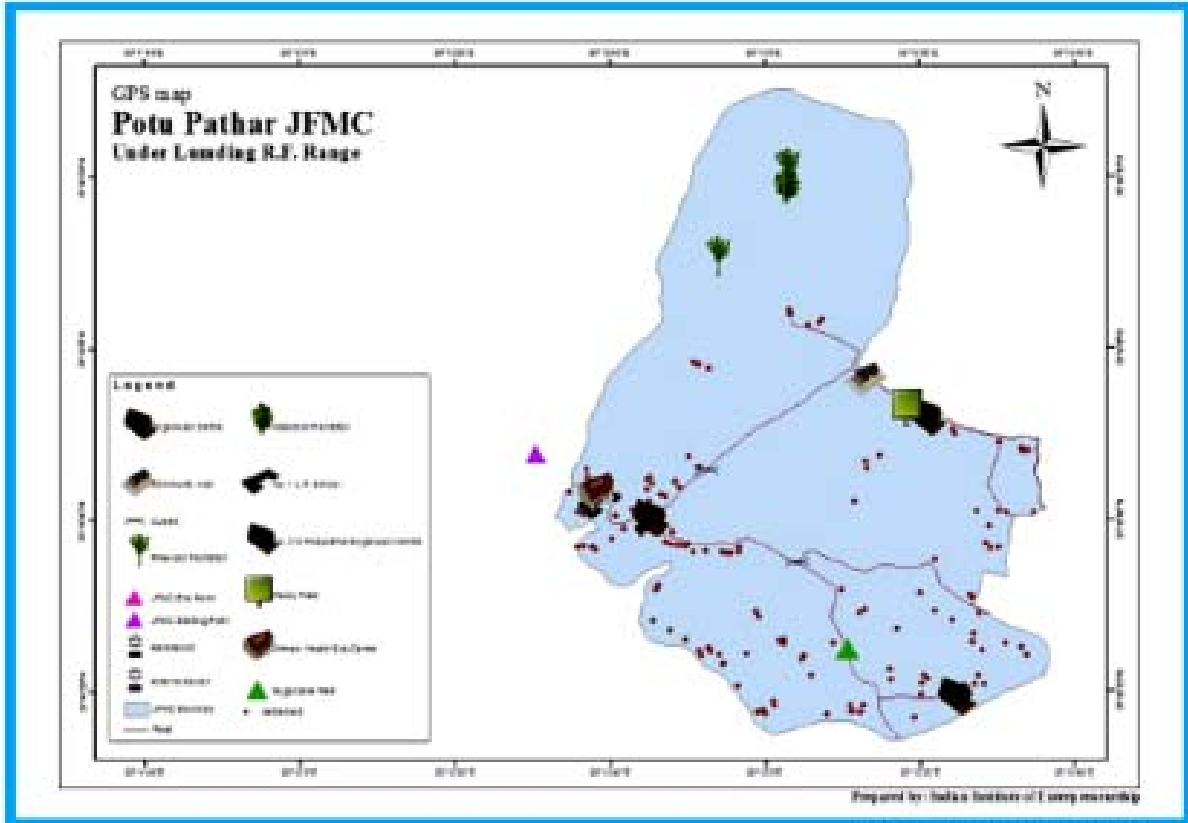
লামডিং প্ৰায় গুৱাহাটীৰ পূব কোণত অৱস্থিত। তলত দিয়া পূব দিশটো

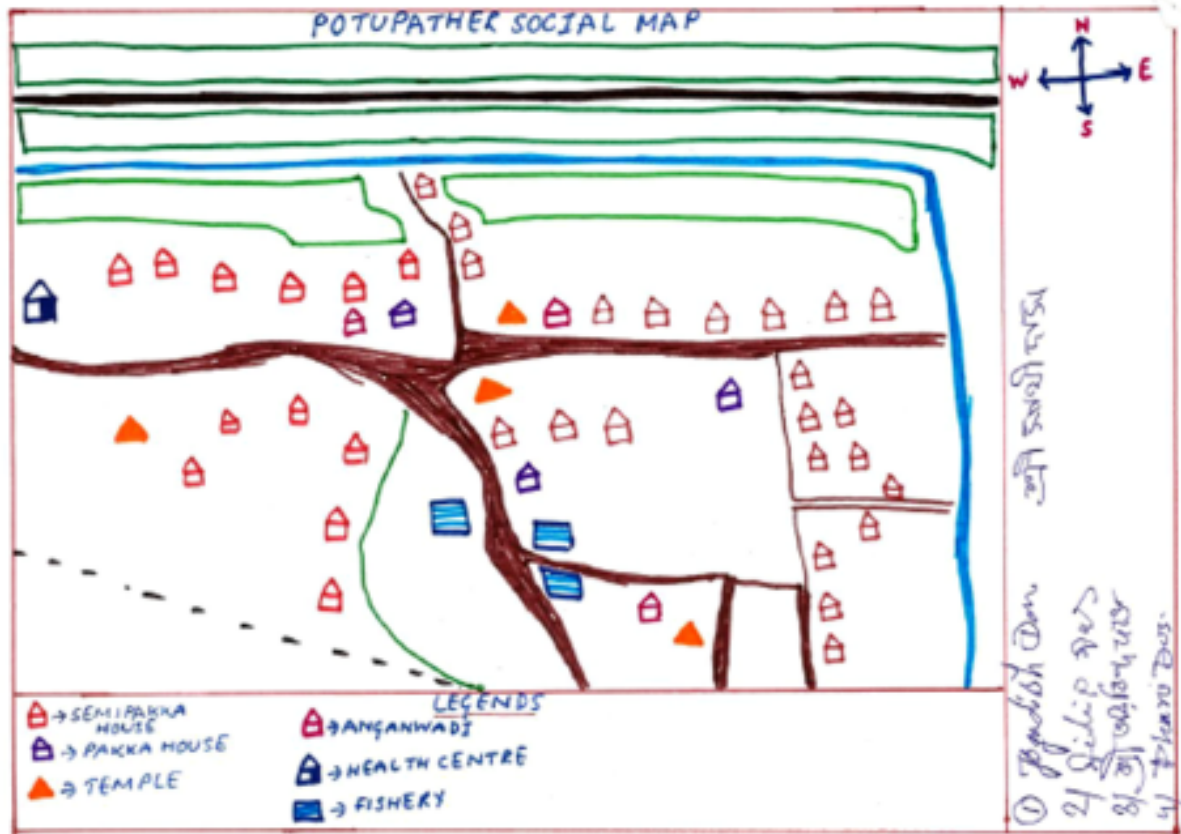
উৎস : গুগল মানচিত্ৰ

পৰিশিষ্ট II

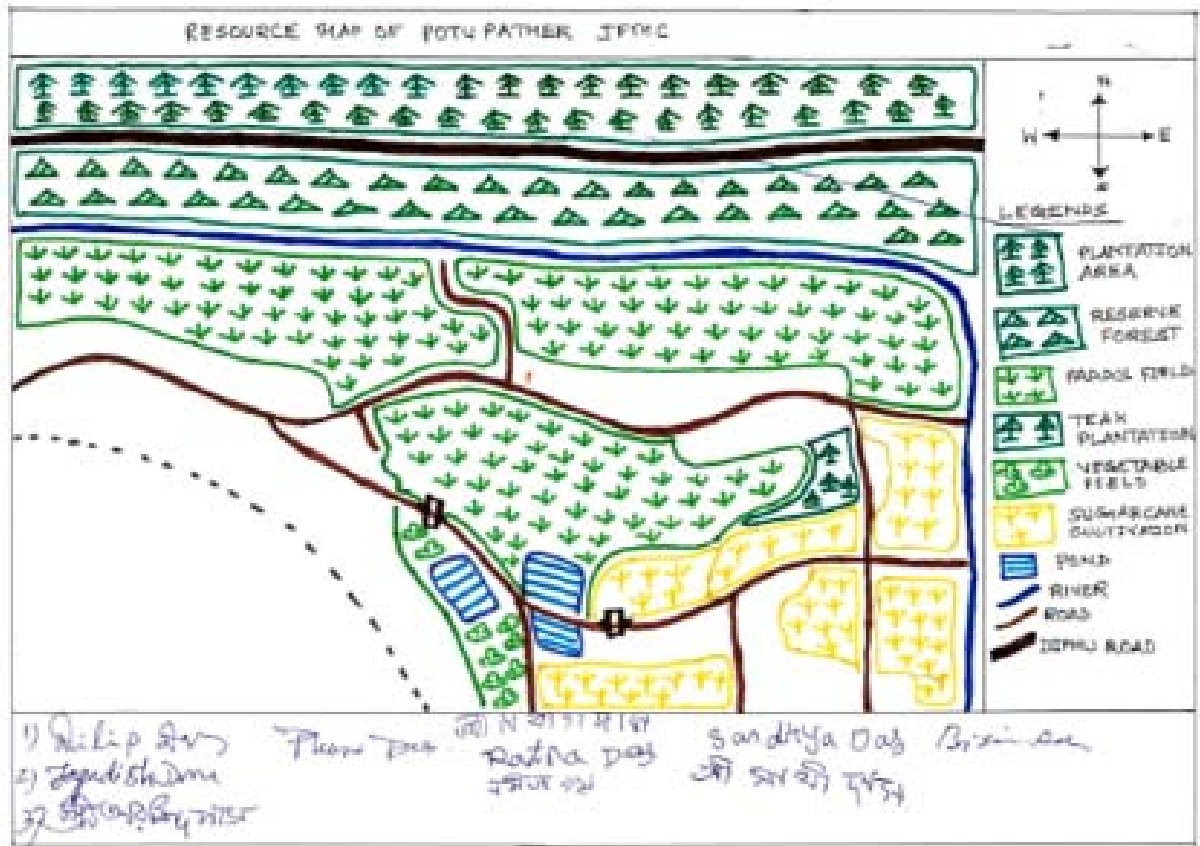
১. পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ গাঁৱৰ মানচিত্ৰ

২. পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সামাজিক মানচিত্র

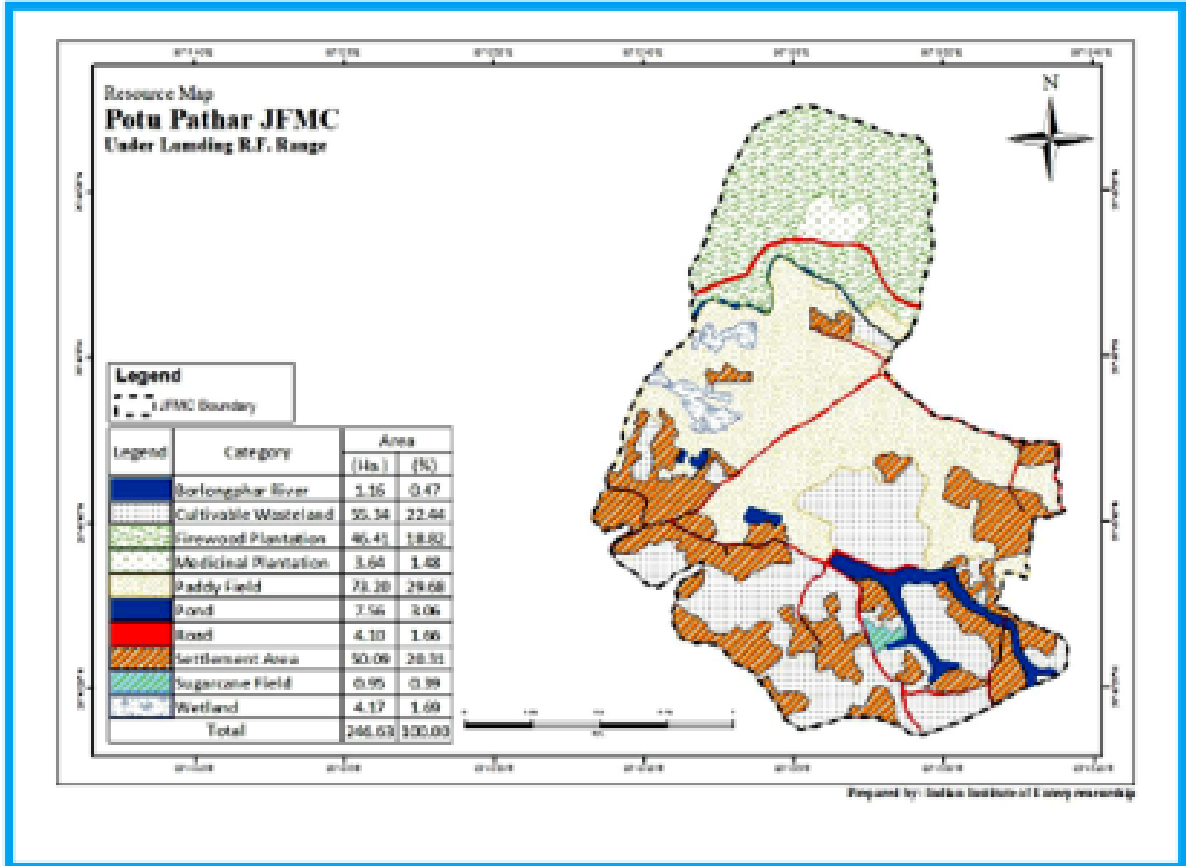
৩. পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ সম্পদৰ মানচিত্র

জি আই এছৰ ভূমি ব্যৱহাৰৰ মানচিত্ৰ

পৰিশিষ্ট III

জি আই এছৰ ভূমি ব্যৱহাৰৰ মানচিত্ৰ

পৰিশিষ্ট III

অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ পৰিমাণ (পি আৰ এ)

অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ পৰিমাণৰ স্থান আৰু সময় :

অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সংখ্যা	:	২২
সময়	:	১৮ জুন, ২০১৬ৰ পূৰ্বা ১০.৩০ বজাত
স্থান	:	পটুপথাৰ গাঁও

তালিকা-৩.১ পটুপথাৰ জে এফ এম চি অন্তৰ্গত গাঁওসমূহৰ বিষয়ে বৰ্ণনা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	জনসংখ্যা		
			মুঠ	পুৰুষ	মহিলা
১	পটুপথাৰ	৭০	৩৮৭	২৩১	১৫৬
	মুঠ	৭০	৩৮৭	২৩১	১৫৬

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা

পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন সৰঞ্জামসমূহ

- ক) সামাজিক মানচিত্ৰায়ন
- খ) সম্পদ স্থানাংক
- গ) সময় সীমাপৰ্যবেক্ষণ
- ঘ) ঋতুগত বিশ্লেষণ
- ঙ) চাপাটি ডায়েগ্ৰাম

৩.১। সামাজিক মানচিত্ৰায়ন (মেপিং) :

বিভিন্ন সামাজিক-অর্থনৈতিক বিষয়বোৰক লৈ আলোচনা আৰু মানচিত্ৰৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা গভীৰভাৱে অধ্যয়নৰ বাবে গাঁওবাসী আৰু উদগনি দাতাসকলক সহায়ৰ উদ্দেশ্যে সামাজিক মানচিত্ৰায়ন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সামাজিক মানচিত্ৰৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ উপলব্ধ আন্তঃগাঁথনি, সামাজিক গাঁথনি, প্ৰতিষ্ঠানসমূহ, বৃত্তি আদিৰ তথ্য দাঙি ধৰাৰ বাবে যথোপযুক্ত প্ৰচেষ্টা চলোৱা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে এই প্ৰকল্পৰ বিষয়ে সজাগতা শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। গতিকে বিদ্যালয়ত পি আৰ এ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে মানুহক গোট খুওৱাটো সহজ। গাঁওবাসীৰ উৎসাহ প্ৰশংসনীয় আৰু তেওঁলোকে সক্ৰিয়ভাৱেই মানচিত্ৰায়ন প্ৰক্ৰিয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিছে।

প্ৰথমে গাঁৱৰ লোকসকলক গাঁওখনৰ পথসমূহৰ মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ কোৱা হয়। তাৰপিছত তেওঁলোকৰ আৱাস, গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক স্থানসমূহ আৰু চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহৰ অৱস্থান পি আৰ এ দলৰ সদস্যসকলৰ সহায়ত আঁকিবলৈ কোৱা হয়। দুজন সদস্যই স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ আগবাঢ়ি আহে আৰু তেওঁলোকক সহায় কৰে গাঁৱৰ অন্যান্য বাসিন্দা আৰু দলৰ সদস্যসকলে। মানচিত্ৰত গাঁৱৰ সকলো বাসিন্দাই নিজৰ নিজৰ আৱাসৰ অৱস্থান দেখুৱাই দিয়ে। মানচিত্ৰায়ন প্ৰক্ৰিয়া সমাপ্ত হোৱাৰ পিছত দলৰ সদস্যসকলে পৰিয়ালসমূহৰ ঘৰৰ ধৰণ সম্পৰ্কীয় তথ্যসমূহ যেনে পকীঘৰ, অৰ্ধ-পকীঘৰ, ইন্দিৰা আৱাস যোজনাৰ ঘৰ আৰু খেৰৰ ঘৰ সম্পৰ্কে তথ্যসমূহ সংগ্ৰহ কৰে।

তালিকা-৪.১ : পটুপথাৰ গাঁও সম্পৰ্কে তথ্য

বিৱৰণ	সংখ্যা
সামাজিক তথ্য	
মুঠ জনসংখ্যা	৩৮৭
পুৰুষ	২৩১
মহিলা	১৫৬
মুঠ পৰিয়াল	৭০
অৰ্ধ-পকী ঘৰৰ সংখ্যা	২২
পকীঘৰৰ সংখ্যা	৭
টিনৰ চালিৰ কেঁচাঘৰৰ সংখ্যা	৪১
লেণ্ড মাৰ্ক	
প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	১
কুঁৱা	৪
নদী	১
ৰাজহুৱা নামঘৰ	৩
জান-জুৰি-পুখুৰী	৩
সামূহিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	১

- সামাজিক মানচিত্ৰায়নত অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে ৭০টা পৰিয়ালক চিহ্নিত কৰে। ইয়াৰে ২২টা পৰিয়ালৰ আৱাস পকী আৰু ৪১টা পৰিয়ালৰ আৱাস অৰ্ধপকী। বাকী ৭ টা পৰিয়ালৰ ঘৰ কেঁচা টিনৰ চালিৰ সৈতে। ই প্ৰমাণ কৰে যে চৰকাৰৰ ইন্দ্ৰীৰা আৱাস যোজনাৰে গাঁও অঞ্চলত এতিয়াও দৰিদ্ৰ পৰিয়ালক সামৰি ল'ব পৰা নাই।
- এইবোৰৰ উপৰি পৰিয়ালসমূহৰ শ্ৰেণীভিত্তিক বিভাজন, ইয়াৰ উপৰি গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান যেনে ৰাজহুৱা সভা ঘৰ, বিদ্যালয়, কালভাৰ্ট, দমকল আৰু কুঁৱা, সামূহিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু নামঘৰৰ অৱস্থানো মানচিত্ৰত অংকিত কৰা হয়।
- গাঁওবাসীৰ পানীৰ এটা প্ৰধান উৎস হৈছে দমকল। ইয়াত মাত্ৰ এটা ৰাজহুৱা কুঁৱা জে এফ এম চিৰ এলেকাৰ ভিতৰত আছে, যিটো গাঁৱৰ লোকসকলে দৈনন্দিন ব্যৱহাৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰে।
- গাঁৱত প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থা পৰ্যাপ্ত নহয়, এই গাঁওখনত জে এফ এম চিৰ অধীনত এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে। য'ত প্ৰায়সংখ্যক স্কুলকেই এৰাই চলিব লগা হয়। গোটেই গাঁওখনত দুটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আছে।
- গাঁওখনৰ বেছিভাগ বাসিন্দা বেংগলী আৰু বিহাৰী সম্প্ৰদায়ৰ আৰু তেওঁলোক সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ।

জ্ঞাত তথ্য :

- গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলে এতিয়াও জংঘলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু ৰক্ষা বঢ়াৰ বাবে কাঠ খৰি ব্যৱহাৰ কৰে যিটোত বন বিভাগ সজাগ।
- প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু ডাকঘৰ লামডিঙত অৱস্থিত, যিসমূহ জে এফ এম চিৰ পৰা সাত কিলোমিটাৰ দূৰৈত।

- ঘৰচীয়া পশুৰ খাদ্যৰ বাবে বনাঞ্চলেই হৈছে পৰ্যাপ্ত উৎস আৰু পশুপালনৰ সামৰ্থ্য থকা পৰিয়ালবিলাকে বনাঞ্চলৰ উৎসকে ব্যৱহাৰ কৰে। বালিজান মিলিজুলি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসী শস্যৰ অৱশিষ্ট অংশ, গছ-গছনিৰ পাত, ঘাঁহ, সেউজীয়া খাদ্য আদিৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণভাৱে নিৰ্ভৰশীল। শস্য চপোৱাৰ পিছত পথাৰত বৈ যোৱা অৱশিষ্ট অংশ যেনে শস্যৰ গছৰ গুড়ি, কাণ্ড, পাত আৰু মাহজাতীয় শস্যৰ বাকলি আদি পশুখাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
- পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ বাসিন্দাসকলে সাপ্তাহিক বজাৰৰ বাবে সাত কিলোমিটাৰ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰি লামডিঙলৈ আহিবলগা হয়।

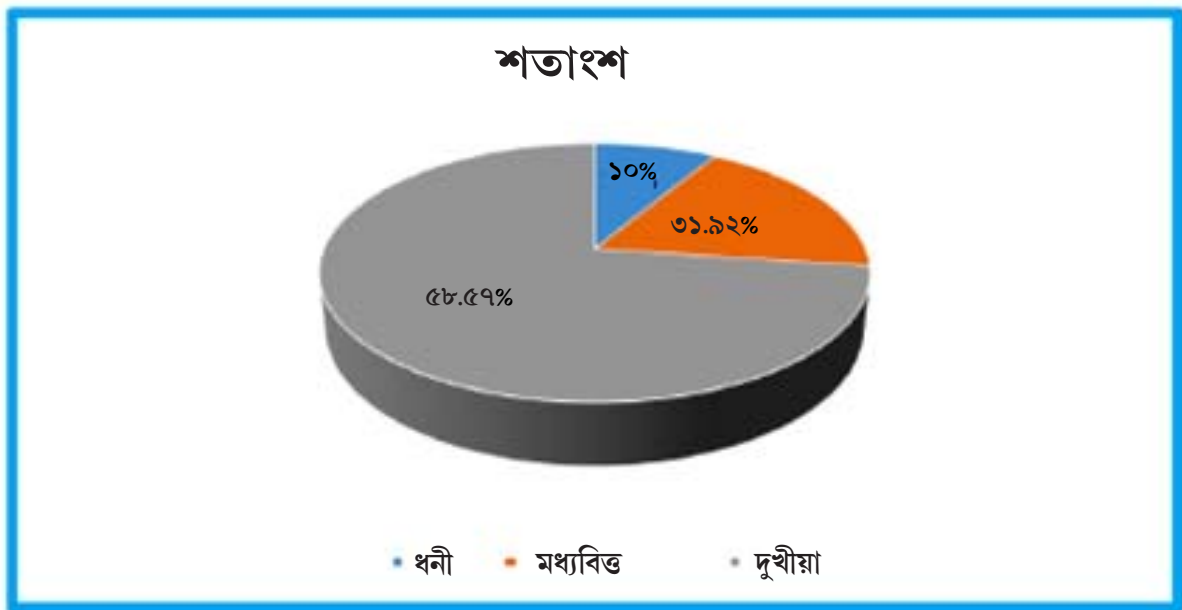
৪.৩। সম্পদৰ স্থানাংক

সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ সম্পদৰ গৰাকীৰ অৱস্থা চিহ্নিত আৰু বিশ্লেষণ কৰি পৰিয়ালসমূহৰ সদস্যসকলৰ সম্পদৰ স্থানাংক বা ভাল-বেয়া অৱস্থাৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণে প্ৰকল্পৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ আৰ্থ-সামাজিক স্তৰ নিৰ্ধাৰণৰ বিষয়ে জনাত মূল্যায়নকাৰীসকলক সহায় কৰে আৰু স্থানীয় মানুহৰ সম্পদ/অৱস্থা আদিৰ সংজ্ঞা আৰু সূচক নিৰ্ধাৰণতো সহায় কৰে।

নিম্নোক্ত মানৰ ভিত্তিত সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে :

- ক) বৃত্তি
- খ) ভূমি ধাৰণ
- গ) জীৱন প্ৰণালী

এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে প্ৰায় ৫৮.৫৭ শতাংশ লোক দৰিদ্ৰ, প্ৰায় ৩১.৪২ শতাংশ মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ আৰু প্ৰায় ১০ শতাংশ ধনী হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত। দৰিদ্ৰ লোকসকল ঘাইকৈ অনিয়মিত দিন হাজিৰা কৰা বনুৱা, কৃষক, দোকানি আৰু আনৰ মাটিত খেতি কৰা লোক। দহ বিঘা ভূমি, আৰ চি চি ঘৰ আৰু সৰু আৰ চি চি ঘৰ, চাৰ্ভিছ, গো ধন, টিভি আৰু চি ডি, মটৰ চাইকেল, ধান বন্ধা মিল, জলসিঞ্চনৰ সুবিধা আৰু এশ কুইণ্টলতকৈ অধিক ধান আৰ্জন কৰাসকল ধনী ব্যক্তিৰ ঘৰত অন্তৰ্ভুক্ত।

8.8। সময়কালীন সমীক্ষা

তালিকা- 8.২ : সময়কালীন সমীক্ষা

বছৰ	ঘটনা	ধৰণ
প্ৰাক্-স্বাধীন	এই গাঁওখনৰ নাম পটু নামৰ গাঁওবুঢ়াজনৰ নামেৰে নামকৰণ কৰা হয়	গঠনাত্মক

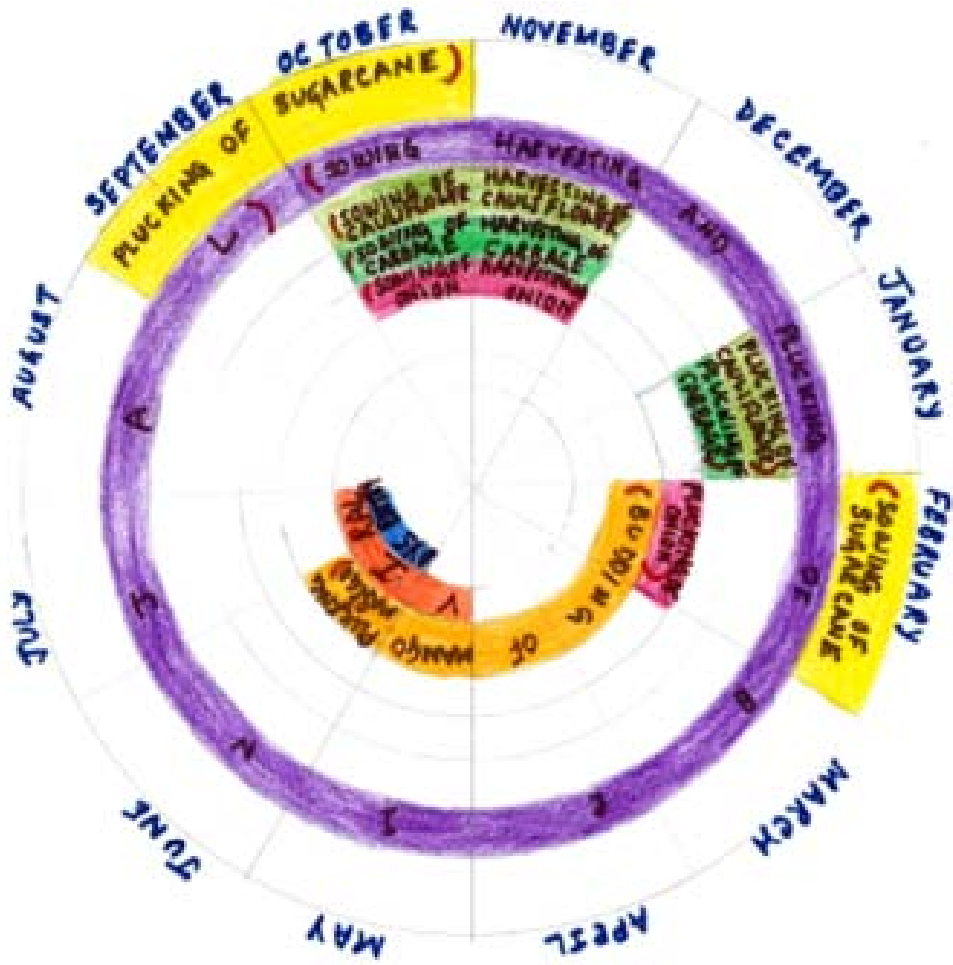
সুদীৰ্ঘকাল ধৰি সংঘটিত ঐতিহাসিক ঘটনা তথা অতীতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে জানিবলৈ দলটোৱে সময়কালীন বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰে। দলৰ সদস্যসকলে স্থানীয় ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে গাঁওবুঢ়া, বয়োজ্যেষ্ঠ লোক-তৰুণসকলৰ সৈতেও তেওঁলোকৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰে আৰু পৰিস্থিতিৰ লগত তেওঁলোকে কিদৰে মোকাবিলা কৰিছিল, তেওঁলোকৰ জীৱনত আৰু গাঁওখনৰ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ ঘটনাৰ কি প্ৰভাৱ পৰিছিল সেই সম্পৰ্কেও জানিব বিচাৰে। সেইবোৰ ঘটনাৰ সময়কালীন বিৱৰণ তলত দিয়া হ'ল :

8.৫। জীৱিকা কাৰ্যসূচীৰ ঋতুকালীন মানচিত্ৰায়ন

স্থানীয় লোকসকলে প্ৰস্তুত কৰা ঋতুভিত্তিক পঞ্জিকা সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰৰ ঋতুকালীন প্ৰৱণতাসমূহ সম্পৰ্কে তথ্য সংগ্ৰহ আৰু নিৰ্দিষ্ট হেঁচা আৰু দুৰ্বলতাবিলাকৰ সময়ক চিহ্নিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক অত্যন্ত উপযোগী উপায়। দলীয় আলোচনাৰ সময়ত (সংগৃহীত তথ্যবোৰ তদন্ত কৰাৰ বাবে আলোচনা) প্ৰায়েই মাটিৰ ওপৰত ঋতুভিত্তিক কৃষি পঞ্জিকা অংকন কৰা হয় আৰু এই পঞ্জিকাৰ মেট্ৰিক্স বা ৰেখাংকনত শিলগুটি অথবা বীজবোৰ শস্যৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি শস্যৰ অগ্ৰাধিকাৰ স্থানাংক দেখুওৱা হয়। আনহাতে, ঋতুভিত্তিক বৃদ্ধি বা হ্রাস দেখুৱাবলৈ সাধাৰণ ৰেখাৰেও ৰেখাচিত্ৰ (গ্ৰাফ) অংকন কৰিব পাৰি। সমগ্ৰ বছৰ ধৰি সমগ্ৰ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত পলকতে চাবলৈ এখন পঞ্জিকাত ঋতুভিত্তিক প্ৰকাৰভেদৰ সমগ্ৰ বিষয়ক সামৰি ল'ব পাৰি। এই প্ৰকাৰভেদ বা পৰিৱৰ্তনবোৰ হৈছে বৰষুণ, শস্যৰ পৰ্যায়ক্ৰম, বনুৱাৰ চাহিদা, মজুৰিভিত্তিক নিযুক্তিৰ পৰ্যাপ্ততা, বাহিৰলৈ প্ৰব্ৰজন, মানুহৰ ৰোগত আক্ৰান্ত হোৱাৰ ঘটনা, ব্যয়ৰ পৰ্যায়সমূহ আৰু অন্যান্য গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়বিলাক যেনে উৎসৱ আদিকো ইয়াত দেখুৱাব পাৰি।

ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নত ঘাইকৈ শস্য খেতিৰ বিষয়টোক সামৰি লোৱা হয়। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰত আমি কৃষিজাত, শস্য আৰু কৃষিকাৰ্যৰ তিনিটা সময় যেনে বীজসিঁচা, শস্য ৰোপণ আৰু শস্য চপোৱাৰ নিয়মবোৰ বিবেচনা কৰাৰ লগতে গোটেই বছৰ ধৰি বিতং তথ্য সংগ্ৰহ কৰোঁ। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে গাঁৱত উৎপাদন কৰা ঘাই শস্যবোৰ হৈছে— মাটিকঁঠাল, বিলাহী, আলু, জলকীয়া, বন্ধাকবি, ফুলকবি, আম ইত্যাদি। বনাঞ্চল দলীয় আলোচনাৰ সময়ত জানিব পৰা তথ্যমতে জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ জীৱিকাৰ প্ৰধান উপায়বোৰ হৈছে ঘৰচীয়া পশুপালন-প্ৰজনন (গাহৰি, কুকুৰা), বয়ন, দিনহাজিৰা কাম, ৰাজমিস্ত্ৰীৰ কাম, চিলাই কাম, কাঠৰ আচবাবৰ কাম। এইবোৰ কাম ঋতুকালীন চৰিত্ৰৰ নহয়।

পটুপথাৰৰ ঋতুভিত্তিক মানচিত্র

- ০) Jyesth Day
 ১) Asle Day
 ২) Jyesth Day
 ৩) Jyesth Day
 ৪) Jyesth Day
- শ্রী মণী দাস

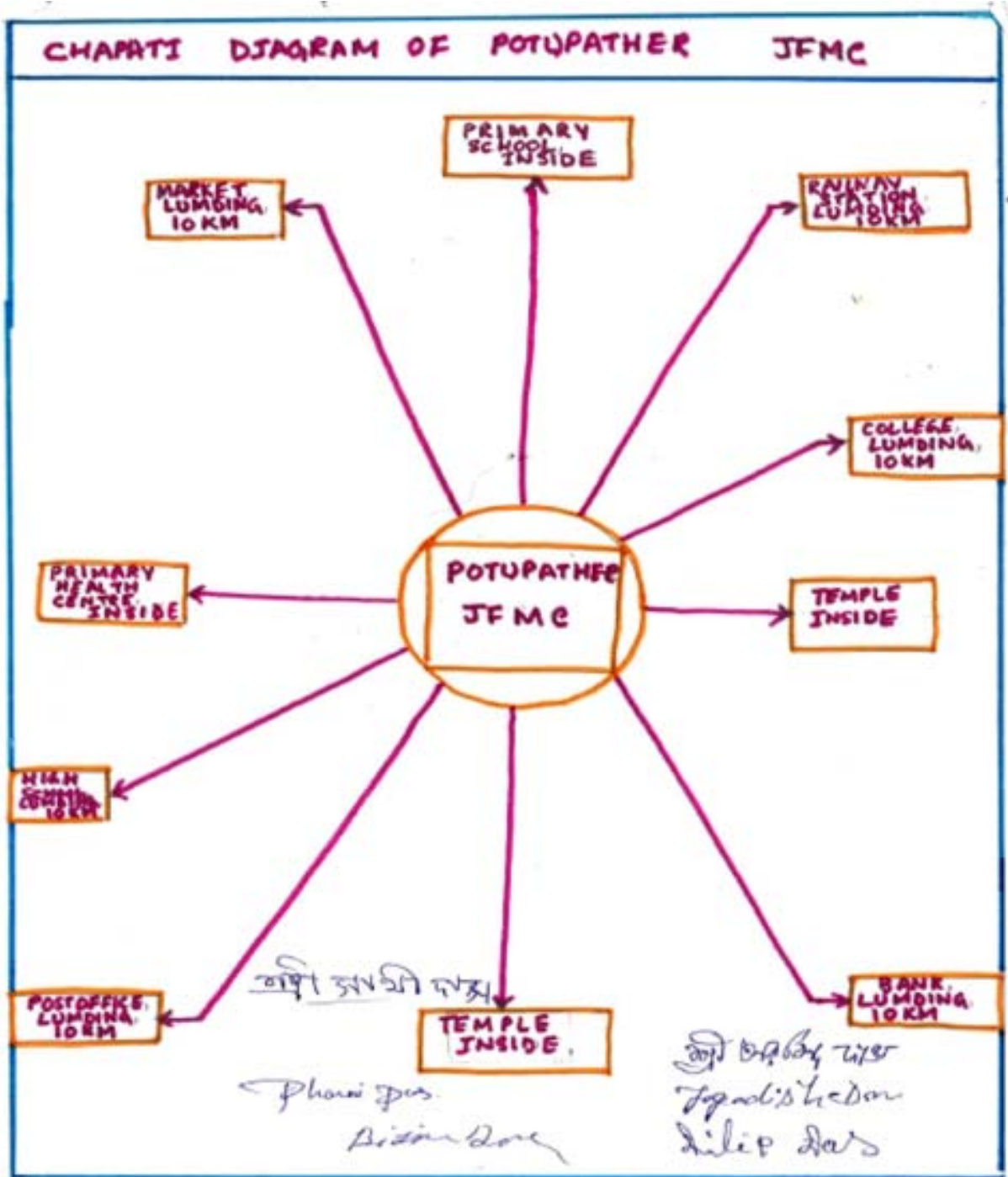
মানচিত্র : ৩.৪ : ঋতুকালীন শস্যৰ ধৰণ

কৃষিজাত শস্য	কাম-কাজৰ সময়			
কৃষি খণ্ড		বীজসিঁচা	শস্য চপোৱা	সংগ্ৰহ
	বন্ধাকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	ফুলকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	জলকীয়া	গোটেই বছৰজুৰি		
	মিঠালাউ	জানুৱাৰী-মাৰ্চ	—	মে-জুন
	সৰিয়হ	অক্টোবৰ	—	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	আম	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	—	মে'-জুন
	কঁঠাল	এপ্ৰিল-মে	—	মে'-জুন
অনাকৃষি খণ্ড	বয়ন	গোটেই বছৰজুৰি		
	পশুধন পালন			
	দিন মজুৰি			
	দোকানী			
	ৰাজমিস্ত্ৰী			
	ইলেকট্ৰিছিয়ান			
	দৰ্জী			

ভেন ডায়েগ্রাম

চাপাটি ভায়েগ্রাম

অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক— জীৱিকা আৰু ই পি এ

	Drinking Water (A)	Sanitation (B)	Road (C)	Health (D)	Community (E)	School (F)	Mark Scoring	Position
Drinking Water (A)	X	B	C	A	A	A	3	3
Sanitation (B)	A	X	C	B	B	B	4	2
Road (C)	A	B	X	C	C	C	5	1
Health Centre(D)	A	B	C	X	C	D	1++	4
Commu nity Hall (E)	A	B	C	D	X	E	1	6
School (F)	A	B	C	D	F	X	1+	5

অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক— জীৱিকা

	Food Proc essing (A)	Bee Keep ing (B)	Driving (C)	Tailoring (D)	Carpentry (E)	Electri city (F)	Mark Scoring	Position
Food Pro cessing (A)	X	A	A	A	A	A	5	1
Bee Keep- ing (B)	A	X	B	B	B	B	4	2
Driving (C)	A	B	X	C	C	C	3	3
Tailoring (D)	A	B	D	X	D	D	3	4
Carpentry (E)	A	B	C	D	X	E	1	6
Electrician (F)	A	B	C	D	F	X	1	5

অগ্রাধিকার স্থানাংক : জীৱিকা আৰু পি আৰ এ

PRIORITY RANKING - EPA and Livelihood OF POTHUPATHER JPMC

EPA activity :

EPA Activities	Drinking water (A)	Food connectivity (B)	Electricity (C)	School (D)	Sanitation (E)	Marks	Rank
Drinking water (A)	X	A	A	A	A	4	1
Food connectivity (B)		X	B	B	E	3	2
Electricity (C)			X	D	E	2	4
School (D)				X	E	1	5
Sanitation (E)					X	2*	3

Livelihood Activity :

Livelihood Activities	Agriculture and Horticulture (A)	Livestock (B)	Food Processing (C)	Bee keeping (D)	Cane and Bamboo (E)	Marks	Rank
Agriculture and Horticulture (A)	X	A	A	A	A	4	1
Livestock (B)	X	X	B	B	B	3	2
Food Processing (C)	X	X	X	C	C	2	3
Bee keeping (D)	X	X	X	X	E	1	5
Cane and Bamboo (E)	X	X	X	X	X	2*	4

Signature :

শ্ৰী সত্যী দাস

১) Jagan Saha
 ২) Dipak Das
 ৩) সত্যী দাস
 ৪) Manu Das

গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা অংকিত জীৱিকাৰ অগ্রাধিকাৰ মানচিত্ৰ

পৰিশিষ্ট IV

আলোকচিত্ৰ

পে আৰ এ কাৰ্যসূচীৰ সময়ত

পরিশিষ্ট V

জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ তালিকা

RECORD 7: MEMBERSHIP REGISTER

Name of IFMC *Chitabon* Division *Majumdar* Range *Lording*
 Dist *Chitabon* IFMC Code

Sr. No.	Name	Father's / Husband's name	Age	Male / Female	Education	SC/ST / BC/DBC
1	<i>Hita Das.</i>	<i>S. Ananda Kumar Das.</i>	50	M	8	SC
2	<i>Anshu Das.</i>	<i>S. Anant Das.</i>	59	M	8	SC
3	<i>Anshu Das.</i>	<i>S. Hemant Das.</i>	50	M	-	CC
4	<i>Gopin Das.</i>	<i>S. Nitin Das.</i>	35	M	7	SC
5	<i>Gopin Das.</i>	<i>S. Ananda Kumar Das.</i>	35	M	9	SC

- 6) *Anshu Das Ananta Das. 40 F - SC*
- 7) *Sandhya Das Ananda Das. 35 F 8 SC*
- 8) *Nandini Das Ananta Das. 30 F 8 SC.*
- 9) *Dilip Das M 10*
- 10) *Shweta Das S. Hemanta Das. 55 M 8 SC.*

Dilip Das 91
Member & Secretary
I. P. M. G. Dolapchar
Lording

পৰিশিষ্ট VI (নথি ১)

তালিকা-১ : জে এফ এম চি/গাঁৱৰ মূল তথ্য

বন সংমণ্ডলৰ নাম : নগাঁও দক্ষিণ

বন আঞ্চলিকৰ নাম : লামডিং

ক্রমিক নং	জেএফএমচি /গাঁও	গঠনৰ তাৰিখ	কাৰ্যকৰী সদস্যৰ সংখ্যা	সভাপতিৰ নাম	সদস্য সচিবৰ নাম	গাঁও উন্নয়ন নিধিৰ ধন	প্ৰতি পৰিয়াল বা ব্যক্তিৰ বৰঙণি	সামাজিক বেৰ হয়/নহয়	লক্ষ্য প্ৰাপ্তি সম্পৰ্কে মন্তব্য	শ্ৰেণী নিৰ্ধাৰণ আৰু আৰ এফ অ'ৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ সফলতাৰ % হাৰ
১	পটুপথাৰ	২০০৭ - ২০০৮	১০	হীৰা দাস	দীলিপ বৰা, বনাঞ্চলিক ১	-	-	-	-	৮০%

তালিকা-২ : গাঁওভিত্তিক জনসংখ্যাৰ তথ্য

ক্রঃ নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	এছ টি		এছ টি		অ' বি চি		সাধাৰণ		মুঠ- সকলো শ্ৰেণী
			পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	
১	পটুপথাৰ	৭০	৬৩	৫২	-	-	-	-	১৬৮	১০৪	৩৮৭

তালিকা-৩ : গাঁওভিত্তিক বয়সৰ তথ্য

বয়স শ্ৰেণী	< ৫ বছৰ	৫-১৮ বছৰ	১৮-৪৫ বছৰ	৪৫-৬০ বছৰ	> ৬০ বছৰ
পুৰুষ	১৬	৫৫	৮২	৬৮	৫
মহিলা	১২	৫৩	৬৫	৪৩	৬
মুঠ	২৮	১০৮	১৪৭	১১১	১১

তালিকা-৪ : গাঁওভিত্তিক শিক্ষা তথ্য

বয়সৰ শ্ৰেণী	কেজি, নাৰ্ছাৰী	৫ বছৰলৈ	৫-৮ বছৰ	৮-১০ বছৰ	১০-১২ বছৰ	ডিগ্রী	এম এ	নিৰক্ষৰ
< ৫ বছৰ	৬	৬৩	৪৮	৪২	১৬	-	-	১২
> ৫ বছৰ	-	৭৮	২৩	১৭	-	-	-	৭৮
মুঠ	৬	১৪১	৭১	৫৯	১৬	-	-	৯০

তালিকা-৪ : গাঁওভিত্তিক আয়ৰ বিভক্তকৰণ

আয়ৰ শ্ৰেণীবিভাজন (টকা)	ঘৰৰ নং
>৫০০০ টকা	-
৫০০০-১০০০০	-
১১০০০-২০০০০	-
২১০০০-৩০০০০	-
৩১০০০-৪০০০০	-
৪১০০০-৫০০০০	২৮
<৫০০০০ টকা	৪২

তালিকা- ৫ : ভূমি ধাৰণৰ ভিত্তিত গাঁৱৰ কৃষকসকলৰ শ্ৰেণী বিভাগ

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	ভূমি ধাৰণ অনুযায়ী কৃষকৰ শ্ৰেণী বিভাগ				মুঠ
		ধনী কৃষক > ১০ হেক্টৰ	ক্ষুদ্ৰ কৃষক ২-১০ হেক্টৰ	উপান্ত কৃষক < ২ হেক্টৰ	ভূমিহীন পৰিয়াল	
১	পটুপথাৰ	-	-	২১	৩৭	৫৮

তালিকা- ৬ : জে এফ এম চিৰ পশুধনৰ সংখ্যা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	গাঁও ভিত্তিক পশুধনৰ সংখ্যা								মুঠ
		গৰু	ম'হ	ছাগলী	যোঁৰা	যাঁৰ, বলধ	উট	কুকুৰা	অন্যান্য	
১	পটুপথাৰ	১২০	-	১৪০	-	-	-	১২৭	-	৩৮৭

তালিকা- ৭ : গাঁও ভিত্তিক আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি	যদি অন্য ঠাইত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)	বৰ্তমান ব্যৱহাৰৰ স্থিতিৱস্থা
১	প্ৰধান পথ	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	ভাল
২	বিদ্যুৎ	লামডিং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
৩	গেছ সংযোগ	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	শোচনীয়
৪	পৰিবহণ	লামডিং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৫	প্ৰাথমিক চিকিৎসা কেন্দ্ৰ	লামডিং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
৬	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	ভাল
৭	ডাকঘৰ	লামডিং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৮	বেংক	এছ বি আই, ইউ বি আই আই চি আই চি আই চি বি আই, এ জি ভি বি	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৯	ফোন			
১০	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	ভাল
১১	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	ভাল
১২	কৰ সংগ্ৰহ কাৰ্যালয়	লংকা	৪১ কিঃমিঃ	ভাল
১৩	পুলিচ অফিচ	লামডিং	১৪ কিঃমিঃ	ভাল
১৪	বনাঞ্চল কাৰ্যালয় (বিট)	বৰলংপুৰ	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৫	ডাকঘৰ	লামডিং	১৪ কিঃমিঃ	শোচনীয়
১৬	বাছ ব্যৱস্থা	লামডিং	গাঁও এলেকাৰ ভিতৰত	দুখীয়া
১৭	বে'ল ষ্টেচন	লামডিং	২.৫০ কিঃমিঃ	ভাল
১৮	খোৱা পানী	কুঁৱা (১৫সংখ্যক)	গাঁও এলেকাৰ ভিতৰত	গড়
১৯	জে এফ এম চি পৰ্যাপ্ত			
	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	শোচনীয়
২০	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	হোজাই	৫৪.৬ কিঃমিঃ	ভাল

তালিকা- ৮ : জে এফ এম চিৰ কৃষিজাত শস্য

	বৰ্ষা নিৰ্ভৰ		জলসিঞ্চন	
	শস্যৰ নাম	এলেকা হেক্টৰ হিচাপত	শস্যৰ নাম	এলেকা হেক্টৰ হিচাপত
খাৰিফ	ধান (আইজং, পংকজ)	৭৩.২০ হেক্টৰ	-	-
বৰি শস্য	সৰিয়হ	১৫.৩৬ হেক্টৰ	-	-
অন্যান্য	উদ্যানশস্য (ভেন্দি জলকীয়া, বেঙেনা ইত্যাদি	৬৪.৯৬ হেক্টৰ	-	-
	কুঁহিয়াৰ	০.৯৫ হেক্টৰ	-	-

তালিকা- ৯ : গাঁওখনৰ শস্য উৎপাদন ৰূপৰেখা

শস্যৰ প্ৰকাৰ	মুঠ উৎপাদন (আনুমানিক) কুইণ্টল	উৎপাদন কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা	গড় উৎপাদন (প্ৰতি হেক্টৰ/কুইণ্টল) আনুমানিক
ধান	৪৪৬৫ কুইণ্টল	৫৮	৬০.৯৯
সৰিয়হ	১৪৪ কুইণ্টল	৩২	৯.৩৮
শাক-পাচলি	২৪৩৬ কুইণ্টল	৫৮	৩৭.৫০
কুঁহিয়াৰ	৩৭০ কুইণ্টল	১০	৩৭০

তালিকা- ১০ : পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা

	১-৩ মাহ	৩-৬ মাহ	> ৬ মাহ
শস্যৰ অৱশিষ্ট	X	✓	X
গছৰ পৰা খাদ্য	X	✓	X
ঘাঁহ	✓	✓	✓
সেউজীয়া খাদ্য	✓	✓	✓
বনাঞ্চলত চাৰণ	X	✓	X

তালিকা- ১১ : গাঁৱৰ পৰা বজাৰৰ অৱস্থান

ক্ৰমৰ বাবে	অৱস্থান	যদি অন্য গাঁৱত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)
গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান	লামডিং	৭কিঃমিঃ
সাপ্তাহিক বজাৰ	লামডিং	৭কিঃমিঃ
প্ৰধান বজাৰ	লামডিং	৭কিঃমিঃ
অন্যান্য		

তালিকা- ১২ : জলসম্পদ সুবিধাৰ পৰ্যাপ্ততা

জলৰ উৎস	সংখ্যা	পানীৰ পৰ্যাপ্ততা (উপযুক্ততা, ঋতুকালীন)	ব্যৱহাৰ (খোৱাৰ বাবে, জলসিঞ্চন, গা ধোৱা)
পানীৰ ফচল সংগ্ৰহ	-	-	-
জলাশয়	-	-	-
দমকল	১০	উপযুক্ততা	খোৱা-গা ধোৱা
নদী-নলা	১	ঋতুকালীন	গা ধোৱা
ত্ৰিাং	-	-	-
খাল	-	-	-
বাটাৰ বিজেৰঙৰ	-	-	-
অন্যান্য প্লাজপিচিফাই, কুঁৱা	১৫ (ব্যক্তিগত) ১(চৰকাৰী)	উপযুক্ততা	খোৱা

তালিকা- ১৩ : শক্তি ব্যৱহাৰ

ইন্ধনৰ প্ৰকাৰ	নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালৰ সংখ্যা	নিৰ্ভৰশীল মাহৰ সংখ্যা	উৎস (স্থানীয় গাঁও, বন, অন্যান্য উৎস)	মুখ্য / গৌণ
কাঠখৰি	৭০ এইচ এইচ	১২ মাহ	বনাঞ্চল	মুখ্য
কেৰাচিন	৫০ এইচ এইচ	১২ মাহ	বজাৰ	গৌণ
গোবৰ, বাত' গেছ	-	-	-	-
গৰুৰ বিষ্ঠা	-	-	-	-
বন্ধন গেছ	২১ এইচ এইচ	১২ মাহ	চৰকাৰী	গৌণ
ইলেক্ট্ৰিক হিটাৰ	-	-	-	-
সৌৰ শক্তি	-	-	-	-

তথ্য-II জীৱিকাৰ সুযোগ বিশ্লেষণ

তালিকা- ১৪ : কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

বিষয়বস্তু	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কম উৎপাদন /সংগ্ৰহ	■ কৃষিৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতি ■ কৃষি আন্তঃগাঁথনি, আধুনিক সা-সঁজুলি আৰু যন্ত্ৰপাতি আদিৰ অভাৱ।	■ বিপণন কেন্দ্ৰৰ পৰা দূৰত্ব কম।	পোক-পতংগ নিধন, কীটনাশকৰ ব্যৱহাৰ আৰু হাইব্ৰিড খেতি সন্দৰ্ভত কৃষি দক্ষতা বৃদ্ধিৰ কাৰ্যসূচী
ভঁৰাল আৰু উৎপাদন	■ সাধাৰণভাৱে ব্যৱহাৰযোগ্য ভঁৰালৰ অভাৱ। ■ বৈদ্যুতিকণ নোহোৱাৰ বাবে শীতল গৃহৰ অভাৱ।	■ নতুন প্ৰযুক্তি আৰু কৃষিৰ অনুশীলন।	প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী
বিপণন	■ বৈদ্যুতিকণ নোহোৱাৰ বাবে শীতল গৃহৰ অভাৱ। ■ সামগ্ৰী সৰবৰাহ কৰাৰ বাবে উপযুক্ত পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ।	■ খেতিৰ পৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বৰ্ধিত চাহিদা।	বিপণন সম্পৰ্কীয় সজাগতা কাৰ্যসূচী

তালিকা- ১৫ : মৌ পালন

বিষয়বস্তু	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
আৰ্থিক সাহায্যৰ অভাৱ	■ জে এফ এম চিৰ অধীনত কোনো আত্মসহায়ক গোট নাই।	■ উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী	প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী
পৰ্যাপ্ত জ্ঞানৰ অভাৱ	■ দক্ষ প্ৰশিক্ষকৰ অভাৱ ■ বৈদ্যুতিকণ নোহোৱাৰ বাবে শীতল গৃহৰ অভাৱ।	■ ভাল ঘৰুৱা বজাৰ	ঘৰুৱা বজাৰত মৌৰ চাহিদা সম্পৰ্কীয় সজাগতা অনুষ্ঠান
মৌ উৎপাদন	■ মান সম্পন্ন মৌ উৎপাদনৰ পৰা মৌ সংৰক্ষণলৈকে বিজ্ঞান সন্মত জ্ঞানৰ অভাৱ।	■ সাম্ভাৱ্য মৌ পালকৰ চিহ্নতকৰণ	
মৌৰ বজাৰ	■ যোগানকাৰী বজাৰৰ পৰা মৌ উৎপাদকৰ মাজৰ দূৰত্ব। ■ মৌৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা বিভিন্ন সামগ্ৰীৰ বজাৰ সম্পৰ্কত সজাগতাহীনতা।		

তালিকা- ১৭ : বিশেষ দক্ষতা (খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ)

বিষয়বস্তু	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কেঁচা সামগ্ৰীৰ উপলব্ধতা	■ উপলব্ধ কেঁচা সামগ্ৰীৰ ফলাফলহীন ব্যৱহাৰ।	জে এফ এম চি এলেকাত আম, জলকীয়া আদি উভৈনদী	খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ সন্দৰ্ভত প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী
সামগ্ৰীৰ গুণগত মান	■ বিজ্ঞানসন্মত জ্ঞানৰ অভাৱ।	■ বাহিৰৰ বজাৰৰ সৈতে প্ৰতিযোগিতা কৰিব পৰাকৈ বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰ।	আধুনিক সা-সজুলি আৰু সামগ্ৰী
বাণিজ্যৰ সম্ভাৱনীয়তা	■ বজাৰ জ্ঞানৰ অভাৱ।	■ বিপণন কেন্দ্ৰৰ পৰা দূৰত্ব কম।	জে এফ এম চিৰ ভিতৰত ই ডি পি এছ কাৰ্যসূচী
ঋণৰ ব্যৱস্থা	■ জে এফ এম চিৰ অধীনত কোনো আত্মসহায়ক গোটৰ নাই।	■ আত্মসহায়ক গোটৰ বাবে নিম্ন সুদত ঋণৰ সুবিধা।	আত্মসহায়ক গোটৰ বাবে শিক্ষামূলক অনুষ্ঠান

তালিকা- ১৮ : ঋণৰ ব্যৱস্থা

বিষয়বস্তু	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
সুদৰ হাৰ	■ ব্যক্তিগত আৰু ৰাজহুৱা ঋণদাতাৰ উচ্চ হাৰত সুদৰ দাবী।	■ আত্মসহায়ক গোট গঠন	আত্মসহায়ক গোটৰ বাবে শিক্ষামূলক কাৰ্যসূচী
ঋণৰ সুবিধা	■ ঋণৰ বোজা ল'বলৈ ভয়। ■ জে এফ এম চিৰ অধীনত কোনো আত্মসহায়ক গোট গঠন নোহোৱা	■ ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন	ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ সুবিধাসমূহৰ সন্দৰ্ভত শিক্ষামূলক অনুষ্ঠান
বন্ধকৰ অসুবিধাসমূহ	■ বন্ধকত থোৱা সম্পত্তিৰ উপযুক্ত তথ্যৰ অভাৱ।		

